

ตารางสรุปเจตนารมณ์รายมาตราของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
คณะกรรมการการเลือกตั้งเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญและการจัดทำจดหมายเหตุการณ์ยกร่างรัฐธรรมนูญ
ในคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญ

บททั่วไป

ภาค ๑ พระมหากษัตริย์และประชาชน

หมวด ๑ พระมหากษัตริย์

หมวด ๒ ประชาชน

กลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง สำนักกรรมการ ๑
ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ด้านจัดทำเจตนารมณ์

คำนำ

ตารางสรุปเจตนารมณ์รายมาตราของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเล่มนี้ ได้จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมรายละเอียดการพิจารณา ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยของคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญไว้ ซึ่งเป็นขั้นตอนหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการยกร่างรัฐธรรมนูญ ทำให้ทราบเหตุผลในการยกร่างรัฐธรรมนูญแต่ละมาตรา และสะท้อนให้เห็นว่าคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญได้พิจารณา ร่างรัฐธรรมนูญในหลายประเด็นอย่างรอบคอบในแต่ละวรรค โดยมีการเทียบเคียงบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ทั้งนี้ เพื่อความสะดวกแก่สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติในการพิจารณา ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป ตลอดจนหากมีปัญหาในการตีความร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยของหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้ที่สนใจสามารถที่จะศึกษาค้นคว้าและนำไปเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาได้

ดังนั้น จึงหวังว่าตารางสรุปเจตนารมณ์รายมาตราของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในชั้นคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณา ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยของสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ รวมทั้งเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้ที่สนใจต่อไป

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญและ
การจัดทำจดหมายเหตุการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ในคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ

สารบัญ

	หน้า
๑. บททั่วไป	๑
มาตรา ๑	๑
มาตรา ๒	๑
มาตรา ๓	๒
มาตรา ๔	๒
มาตรา ๕	๓
มาตรา ๖	๓
มาตรา ๗	๔
๒. ภาค ๑ พระมหากษัตริย์และประชาชน	๖
๓. หมวด ๑ พระมหากษัตริย์	๖
มาตรา ๘	๖
มาตรา ๙	๗
มาตรา ๑๐	๗
มาตรา ๑๑	๘
มาตรา ๑๒	๘
มาตรา ๑๓	๙
มาตรา ๑๔	๙
มาตรา ๑๕	๑๐
มาตรา ๑๖	๑๑

สารบัญ

หน้า

๓. หมวด ๑ พระมหากษัตริย์ (ต่อ)

มาตรา ๑๗	๑๑
มาตรา ๑๘	๑๒
มาตรา ๑๙	๑๒
มาตรา ๒๐	๑๓
มาตรา ๒๑	๑๕
มาตรา ๒๒	๑๖
มาตรา ๒๓	๑๗
มาตรา ๒๔	๑๙
มาตรา ๒๕	๒๑

๔. หมวด ๒ ประชาชน .....

๕. ส่วนที่ ๑ ความเป็นพลเมืองและหน้าที่ของพลเมือง .....

มาตรา ๒๖	๒๒
มาตรา ๒๗	๒๔
มาตรา ๒๘	๒๖

๖. ส่วนที่ ๒ สิทธิและเสรีภาพของบุคคล .....

๗. ตอนที่ ๑ บททั่วไป .....

มาตรา ๒๙	๒๗
มาตรา ๓๐	๒๘

สารบัญ

หน้า

๗. ตอนที่ ๑ บททั่วไป (ต่อ)

มาตรา ๓๑	๒๙
มาตรา ๓๒	๓๐
มาตรา ๓๓	๓๓

๘. ตอนที่ ๒ สิทธิมนุษยชน

มาตรา ๓๔	๓๔
มาตรา ๓๕	๓๖
มาตรา ๓๖	๓๖
มาตรา ๓๗	๓๗
มาตรา ๓๘	๓๙
มาตรา ๓๙	๔๐
มาตรา ๔๐	๔๑
มาตรา ๔๑	๔๒
มาตรา ๔๒	๔๓
มาตรา ๔๓	๔๔
มาตรา ๔๔	๔๖
มาตรา ๔๕	๔๘

๙. ตอนที่ ๓ สิทธิพลเมือง

มาตรา ๔๖	๔๙
----------------	----

สารบัญ

หน้า

๙. ตอนที่ ๓ สิทธิพลเมือง (ต่อ)

มาตรา ๔๗	๕๒
มาตรา ๔๘	๕๓
มาตรา ๔๙	๕๖
มาตรา ๕๐	๕๙
มาตรา ๕๑	๖๑
มาตรา ๕๒	๖๒
มาตรา ๕๓	๖๓
มาตรา ๕๔	๖๔
มาตรา ๕๕	๖๕
มาตรา ๕๖	๖๖
มาตรา ๕๗	๖๘
มาตรา ๕๘	๖๘
มาตรา ๕๙	๗๐
มาตรา ๖๐	๗๑
มาตรา ๖๑	๗๒
มาตรา ๖๒	๗๓
มาตรา ๖๓	๗๕
มาตรา ๖๔	๗๖

สารบัญ

	หน้า
๑๐. ส่วน ๓ การมีส่วนร่วมทางการเมือง	๗๙
มาตรา ๖๕	๗๙
มาตรา ๖๖	๘๐
มาตรา ๖๗	๘๒
มาตรา ๖๘	๘๔
๑๑. ส่วน ๔ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ	๘๕
มาตรา ๖๙	๘๕
มาตรา ๗๐	๘๖
มาตรา ๗๑	๘๙
มาตรา ๗๒	๙๓

ตารางสรุปเจตนารมณ์รายมาตราของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
บททั่วไป				
มาตรา ๑ ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียว จะแบ่งแยกไม่ได้	- คงตามหลักการเดิมตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ	มาตรา ๑	มาตรา ๑	มาตรา ๑ และ มาตรา ๓๕ (๑)
มาตรา ๒ ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	- คงตามหลักการเดิมตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ	มาตรา ๒	มาตรา ๒	มาตรา ๒ มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๒)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๓ อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้</p> <p>การปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล รวมทั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานของรัฐ ต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรม</p>	<p>- คงตามหลักการเดิมตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ</p> <p>- คำว่า “หน่วยงานของรัฐ” จะใช้เป็นคำรวมแทนความหมายของคำว่า “หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ” เพื่อให้เนื้อหาของรัฐธรรมนูญมีความกระชับ</p>	<p>มาตรา ๓</p> <p>-</p>	<p>มาตรา ๓ วรรคหนึ่ง</p> <p>มาตรา ๓ วรรคสอง</p>	<p>มาตรา ๓</p> <p>มาตรา ๓๕ (๖)</p>
<p>มาตรา ๔ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล ย่อมได้รับความคุ้มครอง</p>	<p>- คงตามหลักการเดิมตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ</p>	<p>มาตรา ๔</p>	<p>มาตรา ๔</p>	<p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๕ ปวงชนชาวไทยไม่ว่าเหล่า กำเนิด เพศ หรือศาสนาใด ย่อมอยู่ในความคุ้มครอง แห่งรัฐธรรมนูญนี้เสมอกัน</p>	<p>- คงตามหลักการเดิมตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ</p>	<p>มาตรา ๕</p>	<p>มาตรา ๕</p>	<p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๖)</p>
<p>มาตรา ๖ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุด ของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎหรือ ข้อบังคับ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้น เป็นอันใช้บังคับมิได้</p>	<p>- คงตามหลักการเดิมตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ</p>	<p>มาตรา ๖</p>	<p>มาตรา ๖</p>	<p>มาตรา ๓๕ (๙)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๗ เมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้บังคับแก่กรณีใด ให้กระทำการหรือวินิจฉัยกรณีนั้นไปตามประเพณีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข</p>	<ul style="list-style-type: none"> - คงตามหลักการเดิมตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ - คำว่า “รัฐธรรมนูญ” ในมาตรา ๖ และคำว่า “ประเพณีการปกครอง” ในมาตรา ๗ มิได้หมายความว่าเฉพาะตัวบทกฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษร แต่หมายความรวมถึงหลักรัฐธรรมนูญทั่วไปที่เป็นหลักการพื้นฐานของรัฐธรรมนูญ (General Principles of Constitution) และสิ่งที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาเป็นเวลานานพอสมควร (Constitutional Conventions) 	มาตรา ๗	มาตรา ๗	มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง
<p>ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการกระทำหรือการวินิจฉัยกรณีใดตามวรรคหนึ่ง สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาลฎีกา ศาลปกครองสูงสุด หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญ จะขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของตน ก็ได้ แต่สำหรับศาลฎีกาและศาลปกครองสูงสุด ให้กระทำได้เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาพิพากษาคดีและเมื่อมีมติของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาหรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการใน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่เพื่อเป็นกลไกในการดำเนินการปิดช่องว่างตามวรรคหนึ่ง - กำหนดขึ้นเพื่อให้มีองค์กรที่ทำหน้าที่ชี้ขาด เนื่องจากเมื่อมีกรณีที่เป็นปัญหาเกิดขึ้น แล้วมีความเห็นที่แตกต่างกันว่าใช่หรือไม่ จะไม่มีองค์กรที่ทำหน้าที่ชี้ขาดว่า เป็นประเพณีการปกครองหรือไม่ - ผู้มีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามวรรคนี้ หมายความว่าเฉพาะองค์กรที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่นั้น ๆ บุคคลอื่นโดยทั่วไปไม่มีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ และที่ใช้คำว่า “ก็ได้” เพราะมิได้ต้องการตัดอำนาจขององค์กรนั้น ๆ ถ้าองค์กรมีคำวินิจฉัยเป็นที่ยุติ ถือว่าประเด็นตาม 	-	-	มาตรา ๕ วรรคสอง

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ศาลปกครองสูงสุด	คำวินิจฉัยเป็นที่สิ้นสุด ส่วนประเด็นที่จะเข้าสู่กระบวนการตามวรรคสอง จะเป็นเฉพาะกรณีที่มีปัญหาในเรื่องการตีความที่ขัดแย้งกัน			

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p style="text-align: center;">ภาค ๑ พระมหากษัตริย์และประชาชน</p>				
<p style="text-align: center;">หมวด ๑ พระมหากษัตริย์</p>				
<p>มาตรา ๘ องค์พระมหากษัตริย์ทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะละเมิดมิได้</p> <p>ผู้ใดจะกล่าวหาหรือฟ้องร้องพระมหากษัตริย์ในทางใด ๆ มิได้</p>	<ul style="list-style-type: none"> - คงตามหลักการเดิมตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ - คำว่า “องค์พระมหากษัตริย์” ตรงกับภาษาอังกฤษ ว่า The person of the King ซึ่งหมายความรวมทั้งพระมหากษัตริย์ในฐานะส่วนพระองค์และพระมหากษัตริย์ในฐานะประมุขของรัฐ 	<p style="text-align: center;">มาตรา ๘</p>	<p style="text-align: center;">มาตรา ๘</p>	<p style="text-align: center;">มาตรา ๒ วรรคสอง มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๒)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๙ พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะ และทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก</p>	<p>- คงตามหลักการเดิมตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ</p>	<p>มาตรา ๙</p>	<p>มาตรา ๙</p>	<p>มาตรา ๒ วรรคสอง มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๒)</p>
<p>มาตรา ๑๐ พระมหากษัตริย์ทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพไทย</p>	<p>- คงตามหลักการเดิมตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ</p>	<p>มาตรา ๑๐</p>	<p>มาตรา ๑๐</p>	<p>มาตรา ๒ วรรคสอง มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๒)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๑๑ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจที่จะสถาปนาฐานันดรศักดิ์และพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์</p>	<p>- คงตามหลักการเดิมตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ</p>	<p>มาตรา ๑๑</p>	<p>มาตรา ๑๑</p>	<p>มาตรา ๒ วรรคสอง มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๒)</p>
<p>มาตรา ๑๒ พระมหากษัตริย์ทรงเลือกและทรงแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานองคมนตรีคนหนึ่งและองคมนตรีอื่นอีกไม่เกินสิบแปดคนประกอบเป็นคณะองคมนตรี</p> <p>คณะองคมนตรีมีหน้าที่ถวายความเห็นต่อพระมหากษัตริย์ในพระราชกรณียกิจทั้งปวงที่พระมหากษัตริย์ทรงปรึกษา และมีหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้</p>	<p>- คงตามหลักการเดิมตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ</p>	<p>มาตรา ๑๒</p>	<p>มาตรา ๑๒</p>	<p>มาตรา ๒ วรรคสอง มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๒)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๑๓ การเลือกและแต่งตั้ง องคมนตรีหรือการให้องคมนตรีพ้นจากตำแหน่ง ให้ เป็นไปตามพระราชอัธยาศัย</p> <p>ให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนอง พระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานองคมนตรีหรือ ให้ประธานองคมนตรีพ้นจากตำแหน่ง</p> <p>ให้ประธานองคมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนอง พระบรมราชโองการแต่งตั้งองคมนตรีอื่นหรือให้ องคมนตรีอื่นพ้นจากตำแหน่ง</p>	<p>- คงตามหลักการเดิมตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ</p>	<p>มาตรา ๑๓</p>	<p>มาตรา ๑๓</p>	<p>มาตรา ๒ วรรคสอง มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๒)</p>
<p>มาตรา ๑๔ องคมนตรีต้องไม่เป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ตุลาการ ศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลปกครอง กรรมการการ เลือกตั้ง กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน กรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ตรวจการ แผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชน ข้าราชการซึ่งมี</p>	<p>- คงตามหลักการเดิมตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ</p> <p>- เพิ่มตำแหน่งที่ต้องห้ามให้สอดคล้องกับตำแหน่งที่เพิ่มขึ้น</p>	<p>มาตรา ๑๔</p>	<p>มาตรา ๑๔</p>	<p>มาตรา ๒ วรรคสอง มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ หรือสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ของ พรรคการเมือง และต้องไม่แสดงการฝักใฝ่ใน พรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองใด ๆ				(๒)
<p>มาตรา ๑๕ ก่อนเข้ารับหน้าที่ องคมนตรี ต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ ด้วย ถ้อยคำ ดังต่อไปนี้</p> <p>“ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอถวาย สัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้าจะจงรักภักดีต่อ พระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ ซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศและ ประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่ง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ”</p>	- คงตามหลักการเดิมตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ	มาตรา ๑๕	มาตรา ๑๕	<p>มาตรา ๒ วรรคสอง มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๒)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๑๖ องคมนตรีพ้นจากตำแหน่งเมื่อตาย ลาออก หรือมีพระบรมราชโองการให้พ้นจากตำแหน่ง</p>	<p>- คงตามหลักการเดิมตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ</p>	<p>มาตรา ๑๖</p>	<p>มาตรา ๑๖</p>	<p>มาตรา ๒ วรรคสอง มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๒)</p>
<p>มาตรา ๑๗ การแต่งตั้งและการให้ข้าราชการในพระองค์และสมุหราชองครักษ์พ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัย</p>	<p>- คงตามหลักการเดิมตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ</p>	<p>มาตรา ๑๗</p>	<p>มาตรา ๑๗</p>	<p>มาตรา ๒ วรรคสอง มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๒)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๑๘ เมื่อพระมหากษัตริย์จะไม่ประทับอยู่ในราชอาณาจักร หรือจะทรงบริหารพระราชภาระไม่ได้ด้วยเหตุใดก็ตาม จะได้ทรงแต่งตั้งผู้ใดคนหนึ่งเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ และให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ</p>	<p>- คงตามหลักการเดิมตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ</p>	<p>มาตรา ๑๘</p>	<p>มาตรา ๑๘</p>	<p>มาตรา ๒ วรรคสอง มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๒)</p>
<p>มาตรา ๑๙ ในกรณีที่พระมหากษัตริย์มิได้ทรงแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามมาตรา ๑๘ หรือในกรณีที่พระมหากษัตริย์ไม่สามารถทรงแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เพราะยังไม่ทรงบรรลุนิติภาวะหรือเพราะเหตุอื่น ให้คณะองคมนตรีเสนอชื่อผู้ใดคนหนึ่งซึ่งสมควรดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ต่อรัฐสภาเพื่อขอความ</p>	<p>- คงตามหลักการเดิมตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ</p>	<p>มาตรา ๑๙</p>	<p>มาตรา ๑๙</p>	<p>มาตรา ๒ วรรคสอง มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๒)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>เห็นชอบ เมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ประธานรัฐสภาประกาศในพระปรมาภิไธย พระมหากษัตริย์ แต่งตั้งผู้นั้นเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์</p> <p>ในระหว่างที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ ให้วุฒิสภานำหน้าที่รัฐสภาในการให้ความเห็นชอบตามวรรคหนึ่ง</p>				
<p>มาตรา ๒๐ ในระหว่างที่ไม่มีผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙ ให้ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เป็นการชั่วคราวไปพลางก่อน</p> <p>ในกรณีที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙ ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ประธานองคมนตรีทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เป็นการชั่วคราว</p>	<p>- คงตามหลักการเดิมตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ</p>	<p>มาตรา ๒๐</p>	<p>มาตรา ๒๐</p>	<p>มาตรา ๒ วรรคสอง มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๒)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>ไปพลางก่อน</p> <p>ในระหว่างที่ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามวรรคหนึ่ง หรือในระหว่างที่ประธานองคมนตรีทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามวรรคสอง ประธานองคมนตรีจะปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นประธานองคมนตรีมิได้ ในกรณีเช่นว่านี้ ให้คณะองคมนตรีเลือกองคมนตรีคนหนึ่งขึ้นทำหน้าที่ประธานองคมนตรีเป็นการชั่วคราวไปพลางก่อน</p>				

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๒๑ ก่อนเข้ารับหน้าที่ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙ ต้องปฏิญาณตนในที่ประชุมรัฐสภาด้วยถ้อยคำ ดังต่อไปนี้</p> <p>“ข้าพเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอปฏิญาณว่า ข้าพเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ (พระปรมาภิไธย) และจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ”</p> <p>ในระหว่างที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ ให้วุฒิสภำทำหน้าที่รัฐสภาตามมาตรา</p>	<p>- คงตามหลักการเดิมตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ</p>	<p>มาตรา ๒๑</p>	<p>มาตรา ๒๑</p>	<p>มาตรา ๒ วรรคสอง มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๒)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๒๒ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๓ การสืบราชสมบัติให้เป็นไปโดยนัยแห่งกฎมณเฑียรบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๗</p> <p>การแก้ไขเพิ่มเติมกฎมณเฑียรบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๗ เป็นพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์โดยเฉพาะ เมื่อมีพระราชดำริประการใด ให้คณะองคมนตรีจัดทำร่างกฎมณเฑียรบาลแก้ไขเพิ่มเติมกฎมณเฑียรบาลเดิม ขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อมีพระบรมราชวินิจฉัย เมื่อทรงเห็นชอบและทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว ให้ประธานองคมนตรีดำเนินการแจ้งประธานรัฐสภาเพื่อให้ประธานรัฐสภาแจ้งให้รัฐสภาทราบ และให้ประธานรัฐสภาลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้ในระหว่างที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุ</p>	<p>- คงตามหลักการเดิมตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ</p>	<p>มาตรา ๒๒</p>	<p>มาตรา ๒๒</p>	<p>มาตรา ๒ วรรคสอง มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๒)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
หรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ ให้วุฒิสภำทำหน้าที่ รัฐสภาในการรับทราบตามวรรคสอง				
<p>มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ราชบัลลังก์หากว่าง ลงและเป็นกรณีที่พระมหากษัตริย์ได้ทรงแต่งตั้ง พระราชทายาทไว้ตามกฎหมายแต่ยรบาลว่าด้วยการสืบ ราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๗ แล้ว ให้คณะรัฐมนตรีแจ้งให้ประธานรัฐสภาทราบ และให้ ประธานรัฐสภาเรียกประชุมรัฐสภาเพื่อรับทราบ และให้ประธานรัฐสภาอัญเชิญองค์พระราชทายาทขึ้น ทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์สืบไป แล้วให้ประธาน รัฐสภาประกาศให้ประชาชนทราบ</p> <p>ในกรณีที่ราชบัลลังก์หากว่างลงและเป็น กรณีที่พระมหากษัตริย์มิได้ทรงแต่งตั้งพระราชทายาท</p>	- คงตามหลักการเดิมตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ	มาตรา ๒๓	มาตรา ๒๓	มาตรา ๒ วรรคสอง มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๒)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>ไว้ตามวรรคหนึ่ง ให้คณะองคมนตรีเสนอพระนามผู้สืบราชสันตติวงศ์ตามมาตรา ๒๒ ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อรัฐสภาเพื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบในการนี้ จะเสนอพระนามพระราชธิดาก็ได้ เมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ประธานรัฐสภาอัญเชิญองค์ผู้สืบราชสันตติวงศ์ขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์สืบไป แล้วให้ประธานรัฐสภาประกาศให้ประชาชนทราบ</p> <p>ในระหว่างที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ ให้วุฒิสภำทำหน้าที่รัฐสภาในการรับทราบตามวรรคหนึ่งหรือให้ความเห็นชอบตามวรรคสอง</p>				

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๒๔ ในระหว่างที่ยังไม่มีประกาศ อัญเชิญองค์พระรัชทายาทหรือองค์ผู้สืบราชสันตติ วงศ์ขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์ตามมาตรา ๒๓ ให้ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทน พระองค์เป็นการชั่วคราวไปพลางก่อน แต่ในกรณีที่ ราชบัลลังก์ว่างลงในระหว่างที่ได้แต่งตั้งผู้สำเร็จ ราชการแทนพระองค์ไว้ตามมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙ หรือระหว่างเวลาที่ประธานองคมนตรีเป็น ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง ให้ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์นั้น ๆ แล้วแต่กรณี เป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ต่อไป ทั้งนี้ จนกว่าจะได้ประกาศอัญเชิญองค์พระรัชทายาท หรือองค์ผู้สืบราชสันตติวงศ์ขึ้นทรงราชย์เป็น พระมหากษัตริย์</p> <p>ในกรณีที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ซึ่ง ได้รับการแต่งตั้งไว้และเป็นผู้สำเร็จราชการแทน พระองค์ต่อไปตามวรรคหนึ่งไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่</p>	<p>- คงตามหลักการเดิมตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ</p>	<p>มาตรา ๒๔</p>	<p>มาตรา ๒๔</p>	<p>มาตรา ๒ วรรคสอง มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๒)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>ได้ ให้ประธานองคมนตรีทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เป็นการชั่วคราวไปพลางก่อน</p> <p>ในกรณีที่ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามวรรคหนึ่ง หรือทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เป็นการชั่วคราวตามวรรคสองให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๐ วรรคสาม มาใช้บังคับ</p>				

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๒๕ ในกรณีที่คณะองคมนตรีจะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๙ หรือมาตรา ๒๓ วรรคสอง หรือประธานองคมนตรีจะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง หรือมาตรา ๒๔ วรรคสอง และอยู่ในระหว่างที่ไม่มีประธานองคมนตรีหรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้คณะองคมนตรีที่เหลืออยู่เลือกองคมนตรีคนหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ประธานองคมนตรี หรือปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือตามมาตรา ๒๔ วรรคสาม แล้วแต่กรณี</p>	<p>- คงตามหลักการเดิมตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ</p>	<p>มาตรา ๒๕</p>	<p>มาตรา ๒๕</p>	<p>มาตรา ๒ วรรคสอง มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๒)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
หมวด ๒ ประชาชน				
ส่วนที่ ๑ ความเป็นพลเมืองและหน้าที่พลเมือง				
มาตรา ๒๖ ประชาชนชาวไทยย่อมมี ฐานะเป็นพลเมือง	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นมาใหม่ - คำว่า “ประชาชน” หมายถึง คนทั้งหมดหรือแต่ละบุคคลก็ได้ - คำว่า “บุคคล” หมายถึง คนสัญชาติใดก็ได้ ซึ่งรวมถึงคนที่ไม่มีสัญชาติด้วย และหมายความรวมถึงนิติบุคคลด้วยเท่าที่สภาพแห่งสิทธิและเสรีภาพจะเปิดช่องให้ - คำว่า “พลเมือง” จะต้องเป็นคนที่สัญชาติไทยเท่านั้น ไม่ว่าจะเป็ นสัญชาติไทยโดยการเกิดหรือการแปลงสัญชาติก็ตาม - ความเป็นพลเมืองเป็นรากฐานของประชาธิปไตยแต่ไม่ได้เกิดขึ้นเองตาม ธรรมชาติ จึงมีความจำเป็นที่รัฐจะต้องปลูกฝังความเป็นพลเมืองและสร้าง 	-	-	มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>พลเมืองต้องเคารพและปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย เคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น เคารพหลักความเสมอภาค ยึดมั่นในคุณค่าต้องชอบธรรม มีค่านิยมที่ดี มีวินัย ตระหนักในหน้าที่ มีความรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวม รู้รักสามัคคี มีความเพียร และพึ่งตนเอง</p>	<p>อุดมการณ์ในการทำหน้าที่นี้ให้กับพลเมือง ดังนั้น จึงสมควรบัญญัติความดังกล่าวไว้ในส่วนนี้ มากกว่าการนำไปบัญญัติไว้ในแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ</p>	-	-	<p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๖) (๗) และ (๑๐)</p>
<p>พลเมืองต้องไม่กระทำการที่ทำให้เกิดความเกลียดชังกันระหว่างคนในชาติหรือศาสนา หรือไม่ช่วยเหลือให้เกิดการเลือกปฏิบัติ การเป็นปฏิบัติ หรือการใช้ความรุนแรงระหว่างกัน</p>	<p>- เพื่อกำหนดสิ่งที่พลเมืองไม่พึงกระทำ ซึ่งอาจจะเป็นต้นเหตุให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในสังคม โดยนำหลักการมาจาก ข้อ ๒๐ (๒) ของกติกา ระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights – ICCPR) (การสนับสนุนให้เกิดความเกลียดชังในชาติ เผ่าพันธุ์ หรือศาสนา ซึ่งช่วยเหลือให้เกิดการเลือกปฏิบัติ การเป็นปฏิบัติ หรือการใช้ความรุนแรง เป็นสิ่ง</p>	-	-	<p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๒) (๖) (๗) และ (๑๐)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>รัฐมีหน้าที่ต้องปลูกฝังให้พลเมืองยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีค่านิยมประชาธิปไตย ตลอดจนจัดให้มีการศึกษาอบรมในทุกระดับ ทุกประเภท และทุกกลุ่มอายุ เพื่อสร้างความเป็นพลเมืองตามมาตรา</p>	<p>ต้องห้ามตามกฎหมาย)</p> <p>- เพื่อให้ความสำคัญกับการให้การศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง (civic education) โดยกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต้องดำเนินการในเรื่องดังกล่าวให้เป็นรูปธรรม และสอดคล้องกับกลไกตามมาตรา ๓๕ (๑๐) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗</p>			
<p>มาตรา ๒๗ พลเมืองมีหน้าที่ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) ปกป้องและพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญนี้</p> <p>(๒) ป้องกันประเทศ รับราชการทหาร รักษาผลประโยชน์ของชาติ และปฏิบัติตามกฎหมายโดย</p>	<p>- คงหลักการเดิมตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐</p> <p>- คงหลักการเดิมตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่มข้อความ “โดยเคร่งครัด” เพื่อเน้นย้ำให้พลเมืองเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย และ</p>	<p>มาตรา ๖๖</p> <p>มาตรา ๖๗</p>	<p>มาตรา ๗๐</p> <p>มาตรา ๗๑</p>	<p>มาตรา ๒๗</p> <p>วรรคสอง</p> <p>และ</p> <p>มาตรา ๓๕</p> <p>(๒)</p> <p>มาตรา ๒๗</p> <p>วรรคสอง</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>เครื่องครัด</p> <p>(๓) เสียภาษีอากรโดยสุจริต</p> <p>(๔) ใช้สิทธิทางการเมืองโดยสุจริตและมุ่งถึงประโยชน์ส่วนรวม</p> <p>(๕) ช่วยเหลือราชการ ช่วยเหลือในการป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบ</p>	<p>เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗</p> <p>- การเสียภาษีเป็นหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งของประชาชน จึงต้องแยกเป็นอนุมาตราใหม่ เพื่อให้สื่อความหมายที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และให้ประชาชนต้องไม่หลีกเลี่ยงการเสียภาษี</p> <p>- ปรับเนื้อหาให้ถูกต้องตามหลักการให้การใช้สิทธิทางการเมือง เช่น การเลือกตั้ง การออกเสียงประชามติ เป็นสิทธิ ไม่ใช่หน้าที่ และกำหนดให้พลเมืองมีหน้าที่ต้องใช้สิทธิเหล่านั้นโดยสุจริตและมุ่งถึงประโยชน์ส่วนรวม</p> <p>- คงหลักการเดิมตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่มหน้าที่ในการช่วยเหลือในการป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบ และการประกอบ</p>	<p>มาตรา ๖๙</p> <p>มาตรา ๖๘</p> <p>มาตรา ๖๙</p>	<p>มาตรา ๗๓</p> <p>มาตรา ๗๒</p> <p>มาตรา ๗๓</p>	<p>และ มาตรา ๓๕ (๖) มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๖) มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๖) มาตรา ๒๗ วรรคสอง</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>ช่วยเหลือในการป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติ สาธารณะ รับการศึกษาอบรม ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพโดยสุจริต ปกป้อง พิทักษ์ อนุรักษ์ และสืบสานขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ รวมทั้งสงวนและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p>	<p>อาชีพหรือวิชาชีพโดยสุจริต</p> <p>- คำว่า “ช่วยเหลือราชการ” หมายความรวมถึงการช่วยเหลือชุมชนด้วย</p>			<p>และ</p> <p>มาตรา ๓๕ (๓) และ (๖)</p>
<p>มาตรา ๒๘ พลเมืองซึ่งเข้าไปทำหน้าที่ในสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ สมัชชาพลเมือง องค์กรตรวจสอบภาคประชาชน และองค์กรอื่นที่จัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญนี้เพื่อให้บุคคลทำหน้าที่พลเมือง ย่อมปฏิบัติหน้าที่ซึ่งมีเกียรติอย่างเข้มแข็ง โดยปราศจากอคติและด้วยความเสียสละ และให้ได้รับค่าใช้จ่ายบางประการที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>	<p>- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ กำหนดให้พลเมืองซึ่งเข้าไปทำหน้าที่ในองค์กรตามความในมาตรา ๒๘ ต้องปฏิบัติงานด้วยความเสียสละ ปราศจากอคติ และจะต้องเข้ามาทำหน้าที่โดยไม่หวังประโยชน์ตอบแทนใด ๆ ทั้งสิ้น โดยไม่มุ่งหวังในเงินเดือนหรือผลประโยชน์อื่น ตลอดจนเครื่องหมาย เครื่องแบบ หรือเครื่องประดับที่แสดงเกียรติคุณ</p>	-	-	<p>มาตรา ๒๗</p> <p>วรรคสอง</p> <p>และ</p> <p>มาตรา ๓๕ (๓) (๔) (๖) (๗) และ (๑๐)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p style="text-align: center;">ส่วนที่ ๒ สิทธิและเสรีภาพของบุคคล</p>				
<p style="text-align: center;">ตอนที่ ๑ บททั่วไป</p>				
<p>มาตรา ๒๙ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้โดยชัดแจ้งโดยปริยาย หรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญย่อมได้รับความคุ้มครอง และผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล รวมทั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานของรัฐ โดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมาย และการตีความกฎหมายทั้งปวง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่มคำว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” เพื่อให้สอดคล้องกับความคุ้มครองตามมาตรา ๔ และวรรคสองของมาตรานี้ - “หน่วยงานของรัฐ” ตามวรรคนี้ หมายถึง หน่วยงานใดก็ตามที่ใช้อำนาจมหาชน 	<p>มาตรา ๒๗</p>	<p>มาตรา ๒๗</p>	<p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ตลอดจนสิทธิ และเสรีภาพ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้</p>	<ul style="list-style-type: none"> - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - การใช้อำนาจตามมาตรานี้ มีความหมายรวมถึงการกระทำและการปฏิบัติหน้าที่ด้วย - การปฏิบัติหน้าที่โดยผู้มีอำนาจหรือใช้อำนาจรัฐที่มีอำนาจเหนือเอกชน ในภาค ๒ ผู้นำการเมืองที่ดีและระบบผู้แทนที่ดี หมวด ๖ ความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการ นักการเมือง และประชาชน ได้มีการบัญญัติในเรื่องของหน้าที่ของราชการหรือผู้มีอำนาจรัฐไว้แล้ว 	-	มาตรา ๒๖	มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)
<p>มาตรา ๓๐ สิทธิของบุคคลที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ ก่อให้เกิดหน้าที่แก่รัฐและหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการให้สัมฤทธิ์ผล แต่การดำเนินการดังกล่าว ให้รัฐดำเนินการเพิ่มขึ้นตามความสามารถทางการคลังของรัฐ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อเน้นย้ำให้รัฐรับรองและคุ้มครองสิทธิของบุคคลให้สัมฤทธิ์ผล และเพิ่มขึ้นโดยเป็นไปอย่างเหมาะสม สมเหตุสมผล และตามความสามารถทางการคลังของรัฐ 	-	-	มาตรา ๓๕ (๖) และมาตรา ๘

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๓๑ บุคคลจะใช้สิทธิหรือเสรีภาพในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้</p>	<ul style="list-style-type: none"> - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - มาตรานี้เป็นหลักการที่แสดงเจตจำนงว่า บุคคลทั้งหลายมีสิทธิที่จะเข้ามาปกป้องหลักการสูงสุดของรัฐ โดยการให้ผู้พบเห็นมีสิทธิร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดได้ - มาตรานี้เป็นที่ยอมรับในหลักการประชาธิปไตยที่ต้องมีกลไก เพื่อป้องกันไม่ให้บุคคลใดอ้างสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองให้ มาล้มล้างระบอบนี้ได้ - ตัดเรื่องการยุบพรรคการเมืองและการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ตามวรรคสาม และวรรคสี่ ของมาตรา ๖๘ รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ออก และปรับปรุงให้การร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามมาตรา นี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ เพราะเป็นเรื่องรายละเอียด 	มาตรา ๖๓	มาตรา ๖๘	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๒) (๖) และ (๗)
<p>ในกรณีที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้พบเห็นการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดได้ ในกรณีนี้ ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจสั่งให้เลิกการกระทำดังกล่าวและสั่งการอื่นได้ ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ตัดคำว่า “พรรคการเมือง” เพื่อให้สอดคล้องกับการตัดเรื่องยุบพรรคการเมือง - เพิ่มคำว่า “กลุ่มบุคคล” เพื่อให้ครอบคลุมไปถึงกลุ่มบุคคลที่จะถูกร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญว่ากระทำการตามวรรคหนึ่ง - เปลี่ยนคำว่า “ผู้ทราบ” ตามมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ เป็น 	มาตรา ๖๓ วรรคสอง	มาตรา ๖๘ วรรคสอง	มาตรา ๓๕ (๒) (๖) และ (๙)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยศาลรัฐธรรมนูญและวิธีพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ แต่การใช้สิทธิหรือเสรีภาพเช่นว่านี้ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว	<p>“ผู้พบเห็น” เพื่อให้มีความหมายที่กว้างขึ้น ทั้งนี้ ผู้พบเห็นไม่จำเป็นต้องพบเห็นการกระทำตามวรรคหนึ่งด้วยตนเองก็ได้</p> <p>- เพิ่มคำว่า “สิ่งการอื่น” เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจใช้มาตรการชั่วคราว เพื่อบังคับ ยับยั้ง หรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นเพื่อให้หยุดการกระทำต่าง ๆ ตามวรรคหนึ่ง</p>			
<p>มาตรา ๓๒ บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ย่อมมีเสรีภาพที่จะกระทำการใด และย่อมใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้ ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๒๘ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ - ในเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้น เป็นสิ่งที่อาจแยกออกมาจากสิทธิและเสรีภาพได้ จึงบัญญัติแยกต่างหากจากเรื่องสิทธิและเสรีภาพ - หลักการสำคัญในมาตรานี้ คือ รัฐต้องเคารพสิทธิเสรีภาพ (obligation to respect) ต้องคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ (obligation to protect) และรัฐมีหน้าที่ทำให้สิทธิของบุคคลเป็นจริง โดยเฉพาะสิทธิที่มีลักษณะเป็นการเพิ่มขึ้นตามความสามารถ (progressive realization of rights) รัฐต้องส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเข้าถึง ใช้ และมีสิทธินั้นอย่างเต็มที่ (obligation to fulfill) โดยการที่รัฐต้องเคารพสิทธิเสรีภาพ อยู่ในความ 	มาตรา ๒๘ วรรคสอง	มาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง	มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้</p> <p>บุคคลย่อมสามารถใช้สิทธิทางศาลเพื่อบังคับให้รัฐต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติในหมวดนี้ได้โดยตรง ในกรณีที่การใช้สิทธิหรือเสรีภาพในเรื่องใดมีกฎหมายบัญญัติรายละเอียดแห่งการใช้สิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้แล้ว ให้การใช้สิทธิหรือเสรีภาพในเรื่องนั้นเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่หากเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองสิทธิหรือเสรีภาพให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ แม้ยังไม่มี การตรากฎหมายดังกล่าว บุคคลก็ย่อมสามารถใช้</p>	<p>วรรคหนึ่งและวรรคสอง ส่วนหลักรัฐต้องคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ และรัฐมีหน้าที่ทำให้สิทธิของบุคคลเป็นจริง จะอยู่ในวรรคท้าย</p> <p>- มาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง ได้มีการบัญญัติเรื่องเสรีภาพที่จะกระทำการใด ถือว่าเป็นเสรีภาพทั่วไปของบุคคล ในกรณีที่ไม่อาจอ้างเสรีภาพเฉพาะเรื่องได้</p> <p>- เป็นหลักการที่เพิ่มขึ้นใหม่เพื่อกำหนดให้บุคคลใช้สิทธิทางศาล ให้รัฐมีหน้าที่ต้องรับรองและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพได้โดยตรงแม้ยังไม่มี การตรา กฎหมายรับรองสิทธิหน้าที่ที่ได้รับการรับรองสิทธิและเสรีภาพก็ตาม</p> <p>- สิทธิเสรีภาพใดที่มีกฎหมายกำหนดกรอบแห่งสิทธิแล้วให้บุคคลมีสิทธิเท่าที่กฎหมายบัญญัติ แต่หากฝ่ายนิติบัญญัติไม่บัญญัติกฎหมายเพื่อกำหนดขอบเขตแห่งการใช้สิทธิ ก็เป็นอำนาจของศาลที่จะเป็นผู้กำหนดขอบเขตแห่งสิทธิตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้แทน</p>	<p>มาตรา ๒๘ วรรคสอง</p> <p>-</p>	<p>มาตรา ๒๘ วรรคสอง</p> <p>มาตรา ๒๘ วรรคสาม</p>	<p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p> <p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>สิทธิทางศาลได้โดยตรง</p> <p>การตรากฎหมายเพื่อกำหนดการใช้สิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลตามวรรคสาม จะกระทบต่อขอบเขตแห่งสิทธิหรือเสรีภาพ หรือเป็นอุปสรรคต่อการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเกินสมควรตามหลักความได้สัดส่วน มิได้</p> <p>รัฐมีหน้าที่ต้องคุ้มครอง ส่งเสริม และช่วยเหลือให้การใช้สิทธิและเสรีภาพเป็นไปอย่างเหมาะสม</p>	<p>- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อกำหนดกรอบการตรากฎหมายเกี่ยวกับสิทธิหรือเสรีภาพ</p> <p>- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต้องส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สิทธิและเสรีภาพ (positive right)</p>	-	-	<p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p> <p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๓๓ การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้น มิได้</p> <p>กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย</p> <p>บทบัญญัติในวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม</p>	<p>- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๒๙ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐</p>	<p>มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง</p> <p>มาตรา ๒๙ วรรคสอง</p> <p>มาตรา ๒๙ วรรคสาม</p>	<p>มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง</p> <p>มาตรา ๒๙ วรรคสอง</p> <p>มาตรา ๒๙ วรรคสาม</p>	<p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p> <p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p> <p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ เพศสภาพ อายุ ความพิการ สภาพทางกาย สุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้</p>	<p>- การบัญญัติเหตุแห่งการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ตามที่บัญญัติไว้ในวรรคสามนั้น มิได้หมายความว่า จะมีเหตุอื่นนอกเหนือจากนี้มิได้ โดยบุคคลอาจนำเหตุที่ตนถูกเลือกปฏิบัติ ไปฟ้องร้องต่อศาลเพื่อให้พิจารณา วินิจฉัยว่าการเลือกปฏิบัติดังกล่าวนี้ ไม่เป็นธรรม และขัดต่อหลักความเสมอภาค หรือไม่</p> <p>- คำว่า “เพศสภาพ” (gender) ให้ความหมายรวมถึงความแตกต่างของบุคคลที่มีอัตลักษณ์ทางเพศ (sexual identity) หรือเพศสภาพ (gender) หรือความหลากหลายทางเพศ (sexual diversity) แตกต่างจากเพศที่ผู้นั้นถือกำเนิดอยู่ด้วย</p> <p>- คำว่า “สถานะของบุคคล” ให้ความหมายรวมถึง “ชาติพันธุ์” และ “ชนเผ่าพื้นเมือง” ด้วย</p>	<p>มาตรา ๓๐ วรรคสาม</p>	<p>มาตรา ๓๐ วรรคสาม</p>	<p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p>
<p>มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม</p>	<p>- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๓๐ วรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐</p>	<p>มาตรา ๓๐ วรรคสี่</p>	<p>มาตรา ๓๐ วรรคสี่</p>	<p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๓๕ บุคคลซึ่งเป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ และเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ย่อมมีสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดไว้ในกฎหมายหรือกฎ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจริยธรรม</p>	<p>- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๓๑ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐</p>	<p>มาตรา ๖๔</p>	<p>มาตรา ๓๑</p>	<p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p>
<p>มาตรา ๓๖ บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย</p> <p>การทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรม จะกระทำมิได้ แต่การลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือตามที่กฎหมายบัญญัติ ไม่ถือว่าเป็นการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรม</p>	<p>- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๓๒ รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยตัดความในวรรคห้าออก เนื่องจากเป็นสิทธิที่กฎหมายรับรองให้ดำเนินการได้ปกติอยู่แล้ว</p>	<p>มาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง</p> <p>มาตรา ๓๑ วรรคสอง</p>	<p>มาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง</p> <p>มาตรา ๓๒ วรรคสอง</p>	<p>มาตรา ๔</p> <p>มาตรา ๓๕ (๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>การจับและการคุมขังบุคคล จะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ</p> <p>การค้นตัวบุคคลหรือการกระทำใดอันกระทบต่อสิทธิหรือเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง จะกระทำมิได้ เว้นแต่มีเหตุตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>	<p>- คำว่า “กฎหมาย” ในความหมายของรัฐธรรมนูญหมายถึง รัฐธรรมนูญเอง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ และพระราชกำหนด ซึ่งรัฐสภาซึ่งเป็นผู้แทนปวงชน ให้ความเห็นชอบ</p>	<p>มาตรา ๓๑ วรรคสาม</p> <p>มาตรา ๓๑ วรรคสาม</p>	<p>มาตรา ๓๒ วรรคสาม</p> <p>มาตรา ๓๒ วรรคสี่</p>	<p>มาตรา ๓๕ (๖)</p> <p>มาตรา ๓๕ (๖)</p>
<p>มาตรา ๓๗ บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้</p>	<p>- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐</p>	<p>มาตรา ๓๒</p>	<p>มาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง</p>	<p>มาตรา ๓๕ (๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>ในคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิด มิได้</p> <p>บุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองมิให้ถูกบังคับให้ให้ถ้อยคำซึ่งอาจทำให้ตนเองต้องรับผิดทางอาญา</p>	<p>- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักนิติธรรมที่บุคคลจะไม่ถูกบังคับให้ให้ถ้อยคำที่เป็นผลร้ายกับตนเองซึ่งจะไม่นำมาใช้ในคดีแพ่ง</p>	<p>มาตรา ๓๓</p> <p>-</p>	<p>มาตรา ๓๘</p> <p>วรรคสอง</p> <p>และวรรคสาม</p> <p>-</p>	<p>มาตรา ๓๕</p> <p>(๖)</p> <p>มาตรา ๓๕</p> <p>(๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๓๘ สิทธิของบุคคลในการสมรส และในครอบครัว ย่อมได้รับความคุ้มครอง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มคำว่า “การสมรส” เพื่อขยายสิทธิของบุคคลให้ครอบคลุมถึงสิทธิในการสมรส ซึ่งการสมรสจะกระทำได้เฉพาะระหว่างชายกับหญิงเท่านั้น - หากเป็นการใช้ชีวิตร่วมกัน เช่น ระหว่างชายกับชาย หรือหญิงกับหญิงนั้น จะไม่เรียกว่าการสมรส แต่อาจเรียกว่าคู่ชีวิต (civil partner) แทน 	<p>มาตรา ๓๔</p>	<p>มาตรา ๓๕</p>	<p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p>
<p>สิทธิในเกียรติยศ ชื่อเสียง ข้อมูลส่วนบุคคล ตลอดจนความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคล ย่อมได้รับความคุ้มครอง การจำกัดสิทธิดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อรักษาประโยชน์สาธารณะหรือในกรณีที่เป็นบุคคลสาธารณะ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มคำว่า “ข้อมูลส่วนบุคคล” เพื่อขยายสิทธิของบุคคลให้ครอบคลุมถึงเรื่องการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลด้วย - เพิ่มหลักการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิในวรรณคดีให้กระทำเฉพาะเพื่อรักษาประโยชน์สาธารณะหรือในกรณีที่เป็นบุคคลสาธารณะ - การคุ้มครองสิทธิตามมาตรา นี้ มีข้อยกเว้นในกรณีเพื่อประโยชน์สาธารณะหรือในกรณีที่เป็นบุคคลสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ จริยธรรมของบุคคลดังกล่าว 	<p>มาตรา ๓๔</p>	<p>มาตรา ๓๕</p>	<p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p>
<p>บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากการแสวงประโยชน์โดยมิชอบจากข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตนตามที่กฎหมายบัญญัติ การแสวงประโยชน์</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มการคุ้มครองสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลจากการแสวงประโยชน์จากการเชื่อมโยงข้อมูลส่วนบุคคลโดยผ่านระบบต่างๆ - คำว่า “ระบบต่าง ๆ” หมายถึง การเชื่อมโยงผ่านระบบอินเทอร์เน็ต 	<p>มาตรา ๓๔</p>	<p>มาตรา ๓๕</p>	<p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
จากการเชื่อมโยงข้อมูลส่วนบุคคลผ่านระบบต่างๆ จะกระทำได้เฉพาะเพียงเท่าที่กฎหมายบัญญัติ	ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือระบบอื่นที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลได้			
<p>มาตรา ๓๙ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในเคหสถาน และย่อมได้รับความคุ้มครองในการอยู่อาศัยและครอบครองเคหสถานโดยปกติสุข</p> <p>การเข้าไปในเคหสถานโดยปราศจากความยินยอมของผู้ครอบครอง หรือการตรวจค้นเคหสถานหรือในที่รโหฐาน จะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>	- คงหลักการเดิมตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	<p>มาตรา ๓๕</p> <p>มาตรา ๓๕</p>	<p>มาตรา ๓๓</p> <p>มาตรา ๓๓</p> <p>วรรคสาม</p>	<p>มาตรา ๔ และ</p> <p>มาตรา ๓๕</p> <p>(๖)</p> <p>มาตรา ๔ และ</p> <p>มาตรา ๓๕</p> <p>(๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๔๐ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการสื่อสารถึงกันโดยทางที่ชอบด้วยกฎหมาย</p> <p>การตรวจ การกัก หรือการเปิดเผยสิ่งสื่อสารที่บุคคลมีติดต่อกัน รวมทั้งการกระทำด้วยประการอื่นใดเพื่อให้ล่วงรู้ถึงข้อความในสิ่งสื่อสารทั้งหลายที่บุคคลมีติดต่อกัน จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน</p>	<p>- คงหลักการเดิมตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐</p>	<p>มาตรา ๓๗</p> <p>มาตรา ๓๗</p>	<p>มาตรา ๓๖</p> <p>มาตรา ๓๖ วรรคสอง</p>	<p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p> <p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๔๓ สิทธิในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง แต่การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินต้องคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะด้วย ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นว่านั้นย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ</p> <p>การสืบทอดย่อมได้รับความคุ้มครอง สิทธิในการสืบทอดย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ</p> <p>การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะในกิจการของรัฐเพื่อประโยชน์ในการจัดทำบริการสาธารณะหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น โดยในกฎหมายนั้นต้องระบุวัตถุประสงค์แห่งการเวนคืนและกำหนดระยะเวลาการเข้าใช้อสังหาริมทรัพย์ไว้ให้ชัดเจน รวมทั้งต้องมีการชดใช้</p>	<p>- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๔๑ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐</p> <p>- เพิ่มคำว่า “ การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินต้องคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะด้วย” เพื่อป้องกันมิให้มีการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินส่วนบุคคลจนกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ (social theory of property)</p> <p>- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๔๒ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐</p> <p>- คำว่า “ เพื่อประโยชน์ในการจัดทำบริการสาธารณะหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น” เป็นถ้อยคำที่มีความหมายอย่างกว้าง ครอบคลุมถึงกิจการต่าง ๆ เช่น การอันเป็นสาธารณูปโภค การอันจำเป็นในการป้องกันประเทศ หรือการผังเมือง ตามที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๒ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ แล้ว</p> <p>- เพิ่มเติมให้การกำหนดค่าทดแทนการเวนคืนต้องนำประโยชน์ที่ผู้ถูก</p>	<p>มาตรา ๔๘</p> <p>มาตรา ๔๘</p> <p>มาตรา ๔๙</p>	<p>มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒</p> <p>มาตรา ๔๑</p> <p>มาตรา ๔๒</p>	<p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p> <p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p> <p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>ค่าทดแทนที่เป็นธรรมภายในเวลาอันควรแก่เจ้าของตลอดจนผู้ทรงสิทธิบรรดาที่ได้รับความเสียหายจากการเวนคืนนั้น และในการกำหนดค่าทดแทนต้องคำนึงถึงราคาซื้อขายกันตามปกติในท้องตลาด การได้มา สภาพและที่ตั้งของอสังหาริมทรัพย์ ความเสียหายของผู้ถูกเวนคืน และประโยชน์ที่รัฐและผู้ถูกเวนคืนได้รับจากการใช้สอยอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนและส่วนที่เหลือจากการถูกเวนคืน ในกรณีที่มีได้ใช้เพื่อการนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด ต้องคืนให้เจ้าของเดิมหรือทายาท ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>	<p>เวนคืนจะได้รับจากอสังหาริมทรัพย์ส่วนที่เหลือจากการถูกเวนคืน มาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาด้วย โดยคำนึงถึงความได้สัดส่วนระหว่างประโยชน์สาธารณะกับประโยชน์หรือความเสียหายของผู้ถูกเวนคืนที่เกิดจากการเวนคืนนั้น</p> <p>- ค่าทดแทนนั้นเป็นมาตรฐานขั้นต่ำที่รัฐจะต้องชดเชยหรือตอบแทนแก่เอกชนเท่านั้น ในส่วนของประโยชน์อย่างอื่นนั้น รัฐและเอกชนสามารถตกลงเจรจากันได้ ซึ่งอาจรวมถึงแนวคิดในการให้สิทธิประโยชน์อย่างอื่นที่ผู้ถูกเวนคืนจะมีต่อไปในอนาคต ซึ่งจะทำให้ผู้ถูกเวนคืนมีความเป็นเจ้าของและเป็นแรงจูงใจให้ผู้ที่ถูกเวนคืนนั้นยินดียอมถูกเวนคืนเพื่อรับประโยชน์อย่างอื่นอีกได้ เช่น เวนคืนที่ดินเพื่อจัดทำทางด่วน ก็อาจให้หุ้นในบริษัทดังกล่าวแก่ผู้ถูกเวนคืน</p>			

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๔๔ บุคคลย่อมมีสิทธิในกระบวนการยุติธรรม ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) สิทธิเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว ทัวถึง เท่าเทียมกัน และเสียค่าใช้จ่ายน้อย</p> <p>(๒) สิทธิที่จะให้คดีของตนได้รับการพิจารณาอย่างถูกต้องตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด รวดเร็ว เป็นธรรม และมีมาตรฐานที่ชัดเจน โดยเฉพาะเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาส ย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอย่างเหมาะสม</p> <p>(๓) สิทธิพื้นฐานในกระบวนการพิจารณา ซึ่งอย่างน้อยต้องมีหลักประกันขั้นพื้นฐานเรื่องการได้รับการพิจารณาโดยเปิดเผย โอกาสในการต่อสู้คดีอย่าง</p>	<p>- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐</p> <p>- เพิ่มสิทธิเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมให้มีความเท่าเทียมกัน และเสียค่าใช้จ่ายน้อย</p> <p>- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๔๐ (๓) และ (๖) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐</p> <p>- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๔๐ (๒) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่มการคัดหรือทำสำเนาคำวินิจฉัย คำพิพากษา หรือคำสั่งอันเป็นการชี้ขาดคดี</p>	<p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p>	<p>มาตรา ๔๐</p> <p>มาตรา ๔๐(๑)</p> <p>มาตรา ๔๐ (๓) และ (๖)</p> <p>มาตรา ๔๐(๒)</p>	<p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p> <p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p> <p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p> <p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>เพียงพอ การคัดค้านผู้พิพากษาหรือตุลาการ การได้รับการพิจารณาโดยผู้พิพากษาหรือตุลาการซึ่งนั่งพิจารณาครบกองค์คณะ และการคัดหรือทำสำเนาคำพิพากษาคำวินิจฉัย หรือคำสั่งอันเป็นการชี้ขาดคดี</p> <p>(๔) ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา โจทก์ จำเลย คู่กรณี ผู้มีส่วนได้เสีย และพยานในคดี ไม่ว่าจะมิใช่เชื้อชาติ เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ หรือสถานะใด ย่อมมีสิทธิได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสม</p> <p>(๕) ในคดีอาญา ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลย และพยาน มีสิทธิได้รับความคุ้มครองและความช่วยเหลือที่จำเป็นและเหมาะสมจากรัฐ ได้รับการสอบสวนอย่างถูกต้อง รวดเร็ว เป็นธรรม และมีมาตรฐานที่ชัดเจน ผู้ต้องหาและจำเลยมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือทางคดีจากทนายความซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ การได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวเป็นหลักเว้นแต่มีเหตุตามที่กฎหมายบัญญัติ และรับทราบ</p>	<p>- คำว่า “โอกาสในการต่อสู้คดีอย่างเพียงพอ” มีความหมายครอบคลุมถึงการได้รับทราบข้อเท็จจริงและตรวจเอกสารอย่างเพียงพอ การเสนอข้อเท็จจริง ข้อโต้แย้ง และพยานหลักฐานของตน ตามที่มาตรา ๔๐ (๒) บัญญัติรับรองไว้แล้ว</p> <p>- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๔๐ (๔) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่มหลักการห้ามเลือกปฏิบัติ</p> <p>- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๔๐ (๕) และ (๗) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่มหลักการให้ทนายความซึ่งทำหน้าที่ช่วยเหลือบุคคลในคดีอาญา ต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และสิทธิในการรับทราบเหตุผลประกอบการสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องของพนักงานอัยการเพื่อประกอบการใช้สิทธิอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งดังกล่าวต่อไป</p> <p>- สิทธิในค่าตอบแทน ค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายที่จำเป็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาตามมาตรา ๔๐ (๕) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ได้รับการรับรองไว้ในกฎหมายแล้ว จึงมิได้กำหนดรายละเอียดเรื่องนี้ไว้ใน</p>	<p>-</p> <p>-</p>	<p>มาตรา ๔๐ (๔)</p> <p>มาตรา ๔๐ (๕) และ (๗)</p>	<p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p> <p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>เหตุผลประกอบการสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องของพนักงานอัยการ</p> <p>(๖) ได้รับการเยียวยาในกรณีที่มีการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้</p>	<p>รัฐธรรมนูญอีก</p> <p>- เพิ่มหลักการว่า นอกจากให้บุคคลมีสิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมแล้ว ต้องให้บุคคลได้รับการเยียวยาในกรณีที่มีการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้บัญญัติรับรองไว้ด้วย</p>	-	-	<p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p>
<p>มาตรา ๔๕ บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยและมีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยจะมีสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมเพียงใด ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติหรือตามที่รัฐจัดให้</p>	<p>- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อให้บุคคลซึ่งมิได้มีสัญชาติไทยและมีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย ซึ่งมีสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญ อาจมีสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งโดยปกติเป็นสิทธิของพลเมือง ตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองไว้ให้เป็นสิทธิของพลเมืองบางประการได้ แต่การจะได้สิทธิดังกล่าวเพียงใด ย่อมต้องเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติหรือตามที่รัฐจัดให้ ตามความเหมาะสม</p>	-	-	<p>มาตรา ๓๕ (๖) (๗) และ (๘)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p style="text-align: center;">ตอนที่ ๓ สิทธิพลเมือง</p>	<p>- บทบัญญัติในตอนนี้ เป็นการรับรองสิทธิเสรีภาพของพลเมือง ซึ่งเป็นบุคคลสัญชาติไทย สิทธิบางประการที่รัฐต้องจัดให้เพิ่มขึ้น ต้องเป็นไปตามความสามารถทางการเงินการคลังของรัฐ ตามมาตรา ๓๐</p>			
<p>มาตรา ๔๖ ครอบครัวย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองและช่วยเหลือจากรัฐให้อยู่ร่วมกันอย่างเป็นปึกแผ่นและเป็นสุข และมีมาตรฐานการดำรงชีวิตที่เหมาะสม ซึ่งรวมถึงอาหาร เครื่องนุ่งห่ม และที่อยู่อาศัย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p> <p>มารดาพยาบาลมีสิทธิได้รับความคุ้มครองเป็นพิเศษและได้รับสวัสดิการตามควรจากรัฐและนายจ้าง ก่อนและหลังการให้กำเนิดบุตร ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>	<p>- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการในข้อ ๑๐ และข้อ ๑๑ ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม - ICESCR เพื่อเสริมสร้างสถาบันครอบครัว ซึ่งเป็นสถาบันหลักของชาติให้มีความเข้มแข็ง</p> <p>- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการในข้อ ๑๐ (๒) ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Covenant on Economic Social and Cultural Rights – ICESCR) เพื่อให้มารดาได้รับการคุ้มครองพิเศษระหว่างช่วงระยะเวลาตามควรก่อนหรือหลังการให้กำเนิดบุตร เช่น สิทธิในการได้รับอนุญาตให้ลาโดยได้รับค่าจ้าง หรือลาโดยมีสิทธิประโยชน์ด้านสวัสดิการสังคมอย่างเพียงพอ</p>	<p>มาตรา ๓๔</p> <p style="text-align: center;">-</p>	<p>มาตรา ๓๕</p> <p style="text-align: center;">-</p>	<p>มาตรา ๓๕</p> <p style="text-align: center;">(๖)</p> <p style="text-align: center;">-</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>เด็กและเยาวชนย่อมมีสิทธิในการอยู่รอด และได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ตามศักยภาพในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม รวมทั้งได้รับความคุ้มครองจากการแสวงหาประโยชน์ใดๆ ที่เป็นภัยต่อจิตใจหรือสุขภาพหรือขัดขวางพัฒนาการตามปกติของเด็กและเยาวชน ทั้งนี้ โดยให้เด็กและเยาวชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง</p>	<p>- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่มการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการแสวงหาประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม การว่าจ้างให้ทำงานซึ่งเป็นภัยต่อจิตใจหรือสุขภาพ หรือเป็นอันตรายต่อชีวิต หรืออาจจะขัดขวางพัฒนาการตามปกติของเด็กและเยาวชน เช่น รัฐควรกำหนดอายุขั้นต่ำซึ่งห้ามไม่ให้มีการจ้างแรงงานเด็ก และกำหนดให้มีโทษตามกฎหมายด้วย ทั้งนี้ โดยสอดคล้องกับ ข้อ ๑๐(๓) ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม - ICESCR</p>	-	มาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง	มาตรา ๓๕ (๓)
<p>เด็ก เยาวชน สตรี และบุคคลในครอบครัวย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากรัฐให้ปราศจากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม รวมทั้งมีสิทธิได้รับการบำบัดฟื้นฟูในกรณีที่มีเหตุดังกล่าว</p> <p>การจำกัดสิทธิของเด็ก เยาวชน และบุคคลในครอบครัว จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัย</p>	<p>- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐</p> <p>- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๕๒ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐</p>	มาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง	มาตรา ๕๒ วรรคสอง	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>อำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อ สงวนและรักษาไว้ซึ่งสถานะและความเป็นปีกแผ่น ของครอบครัว เพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กและ เยาวชน หรือเพื่อประโยชน์สูงสุดของบุคคลนั้น เด็ก เยาวชน สตรี บุคคลซึ่งมีอายุเกินหก สิบปีบริบูรณ์และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ และบุคคลซึ่งพิการหรือทุพพลภาพ ย่อมมีสิทธิได้รับ สวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ และความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ ทั้งนี้ ตามที่ กฎหมายบัญญัติ</p>	<p>- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๕๒ วรรคสี่ มาตรา ๕๓ และมาตรา ๕๔ ของ รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐</p> <p>- คำว่า “ไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ” มิได้มีเจตนารมณ์เป็นการ สงเคราะห์แก่ผู้สูงอายุทุกคน แต่ให้แก่ผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้เพียงพอแก่การ ยังชีพ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างสมศักดิ์ศรีและสมแก่ฐานะานุรูป</p>	<p>มาตรา ๕๓ วรรคสอง มาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๕</p>	<p>มาตรา ๕๒ วรรคสี่ มาตรา ๕๓ และ มาตรา ๕๔</p>	<p>มาตรา ๓๕ (๗)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๔๗ พลเมืองย่อมมีเสรีภาพในการเดินทางและมีเสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ภายในราชอาณาจักร</p> <p>การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน การผังเมือง หรือเพื่อสวัสดิภาพของผู้เยาว์</p> <p>การถอนสัญชาติไทยจากบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทยโดยการเกิด จะกระทำมิได้ สัญชาติไทยจะสิ้นสุดลงได้ตามที่กฎหมายบัญญัติ และจะขัดต่อเจตจำนงของพลเมืองนั้นได้ต่อเมื่อไม่ทำให้พลเมืองนั้นเป็นบุคคลไร้สัญชาติ</p> <p>การเนรเทศผู้มีสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักร หรือห้ามมิให้ผู้มีสัญชาติไทยเข้ามาในราชอาณาจักร จะกระทำมิได้</p>	<p>- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๓๔ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่มความในวรรคสาม</p> <p>- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อห้ามมิให้ถอนสัญชาติไทยของผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด และการถอนสัญชาติไทย (ซึ่งได้มาโดยการสมรสหรือโดยการแปลงสัญชาติ) จะกระทำมิได้ หากจะมีผลให้พลเมืองนั้นเป็นบุคคลไร้สัญชาติ</p>	<p>มาตรา ๓๖</p> <p>มาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง</p> <p>-</p> <p>มาตรา ๓๖ วรรคสาม</p>	<p>มาตรา ๓๔</p> <p>มาตรา ๓๔ วรรคสอง</p> <p>-</p> <p>มาตรา ๓๔ วรรคสาม</p>	<p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p> <p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p> <p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p> <p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๔๘ เสรีภาพของสื่อมวลชนในการประกอบวิชาชีพตามจริยธรรมเพื่อประโยชน์สาธารณะในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และรอบด้าน รวมทั้งมีความรับผิดชอบต่องสังคม ย่อมได้รับความคุ้มครอง</p>	<p>- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อกำหนดกรอบการใช้เสรีภาพของสื่อมวลชนที่จะได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญนี้</p> <p>- คำว่า “สื่อมวลชน” หมายถึง สื่อหรือช่องทางในการสื่อสารมวลชนเพื่อประโยชน์สาธารณะ ไม่ว่าจะอยู่ในรูปหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ โทรคมนาคม หรือในรูปอื่นที่สามารถสื่อความหมายให้ประชาชนทราบได้เป็นการทั่วไป เช่น social media</p>	-	-	มาตรา ๓๕ (๖)
<p>การสั่งปิดกิจการสื่อมวลชนเพื่อลิดรอนเสรีภาพตามมาตรานี้ จะกระทำมิได้</p>	<p>- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๔๕ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐</p>	มาตรา ๓๙ วรรคสาม	มาตรา ๔๕ วรรคสาม	มาตรา ๓๕ (๓)
<p>การห้ามสื่อมวลชนเสนอข่าวสารหรือแสดงความคิดเห็นทั้งหมดหรือบางส่วน หรือการแทรกแซงด้วยวิธีการใด ๆ เพื่อลิดรอนเสรีภาพตามมาตรานี้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ เกียรติยศ</p>	<p>- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๔๕ วรรคสอง และวรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐</p>	-	มาตรา ๔๕ วรรคสี่	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>ชื่อเสียง ข้อมูลส่วนบุคคล สิทธิในครอบครัวหรือความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันหรือระงับความเสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชน</p> <p>การให้นำข่าวหรือบทความไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจก่อนนำไปโฆษณาในสื่อมวลชน จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะกระทำในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงคราม และจะต้องกระทำโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งได้ตราขึ้นตามวรรคสาม</p> <p>เจ้าของกิจการสื่อมวลชนต้องเป็นพลเมืองและพลเมืองไม่อาจเป็นเจ้าของกิจการสื่อมวลชนหรือผู้ถือหุ้น ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม หลายกิจการ ในลักษณะที่อาจมีผลเป็นการครอบงำหรือผูกขาดการนำเสนอข้อมูลข่าวสารหรือความคิดเห็น</p>	<p>- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๔๕ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐</p> <p>- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๔๕ วรรคหก และมาตรา ๔๗ วรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ เพื่อป้องกันการครอบงำ ปิดกั้น หรือขัดขวาง การได้รับข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย หรือบิดเบือนการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร โดยการเป็นเจ้าของกิจการหรือผู้ถือหุ้นในกิจการสื่อมวลชนหลายกิจการ</p>	<p>มาตรา ๓๙ วรรคสี่</p> <p>มาตรา ๓๙ วรรคห้า</p>	<p>มาตรา ๔๕ วรรคห้า</p> <p>มาตรา ๔๕ วรรคห้า</p>	<p>-</p> <p>-</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>ต่อสังคม หรือมีผลเป็นการขัดขวางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร หรือปิดกั้นการได้รับข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายของประชาชน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p> <p>ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นในกิจการสื่อมวลชน มิได้ไม่ว่าในนามของตนเองหรือให้ผู้อื่นเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นแทน หรือจะดำเนินการโดยวิธีการอื่น ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ที่จะทำให้สามารถบริหารกิจการดังกล่าวได้ในทำนองเดียวกับการเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นในกิจการดังกล่าว</p> <p>รัฐจะให้เงินหรือทรัพย์สินอื่นหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดเพื่ออุดหนุนกิจการสื่อมวลชนของเอกชน มิได้ การซื้อโฆษณาหรือบริการอื่นจากสื่อมวลชนโดยรัฐ จะกระทำได้ก็แต่เฉพาะโดยอาศัย</p>	<p>- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๔๘ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐</p> <p>- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๔๕ วรรคเจ็ด ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยรัฐจะดำเนินการที่มีผลเป็นการอุดหนุนกิจการสื่อมวลชนของเอกชนไม่ได้</p> <p>- การซื้อโฆษณาจากสื่อมวลชนในลักษณะที่ต้องการเข้าไปมีอิทธิพลนั้น ต้องห้ามไม่ให้ดำเนินการ เพื่อป้องกันไม่ให้รัฐบาลนำเงินไปให้สื่อโดยหวัง</p>	<p>-</p> <p>มาตรา ๓๘ วรรคหก</p>	<p>มาตรา ๔๘ วรรคเจ็ด</p>	<p>มาตรา ๓๕ (๘)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
อำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่กำหนดขึ้นเพื่อ การนั้น	<p>ผลทางการเมือง</p> <p>- การโฆษณาของหน่วยงานต่างๆ ต้องมีเจตนาโดยบริสุทธิ์เพื่อโฆษณา กิจการของหน่วยงานนั้น มิใช่เป็นการโฆษณาเพื่อประโยชน์แอบแฝง เช่น การจ้างให้บริษัทเอกชนรับจัดงานต่างๆ ไปดำเนินการหรือโฆษณาแทน เป็นเรื่องที่ต้องมีการตรวจสอบ แต่ประเภทการประชาสัมพันธ์ตามปกติ โดยไม่มีวัตถุประสงค์อื่นใดให้สามารถดำเนินการได้</p>			
<p>มาตรา ๔๙ พนักงานหรือลูกจ้างของ เอกชนซึ่งประกอบกิจการสื่อมวลชน ย่อมมีเสรีภาพ ในการเสนอข้อมูลข่าวสารและแสดงความคิดเห็น ภายใต้ข้อจำกัดตามรัฐธรรมนูญ โดยไม่ตกอยู่ภายใต้ อาณัติของรัฐหรือเจ้าของกิจการนั้น แต่ต้องไม่ขัดต่อ จริยธรรมแห่งวิชาชีพ</p> <p>ข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือน ประจำและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐซึ่งปฏิบัติหน้าที่</p>	<p>- วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม คงหลักการเดิมตามมาตรา ๔๖ ของ รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐</p>	<p>มาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง</p> <p>มาตรา ๔๑ วรรคสอง</p>	<p>มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง</p> <p>มาตรา ๔๖ วรรคสอง</p>	<p>มาตรา ๓๕ (๖)</p> <p>มาตรา ๓๕ (๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>สื่อมวลชน ย่อมมีเสรีภาพเช่นเดียวกับพนักงานหรือลูกจ้างของเอกชนตามวรรคหนึ่ง</p> <p>การกระทำใด ๆ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือเจ้าของกิจการ อันเป็นการขัดขวางหรือแทรกแซงการเสนอข้อมูลข่าวสารหรือแสดงความคิดเห็นในประเด็นสาธารณะของบุคคลตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้ถือว่าเป็นการจงใจใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบและไม่มีผลใช้บังคับ เว้นแต่เป็นการกระทำเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายหรือจริยธรรมแห่งวิชาชีพ</p> <p>ให้มีกฎหมายว่าด้วยองค์การวิชาชีพสื่อมวลชนซึ่งประกอบด้วยบุคคลในวิชาชีพสื่อมวลชนและผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมิใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งผู้แทนองค์การเอกชนและผู้บริโภค เพื่อปกป้องเสรีภาพและความเป็นอิสระของสื่อมวลชน</p>	<p>- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง โดยให้องค์การตามวรรคนี้มีอำนาจหน้าที่ครอบคลุมเกี่ยวกับกิจการวิชาชีพสื่อมวลชนยิ่งขึ้น</p> <p>- กำหนดให้มีกฎหมายจัดตั้งองค์การวิชาชีพซึ่งประกอบด้วยบุคคลในวิชาชีพสื่อมวลชนเป็นหลัก เพื่อปกป้องเสรีภาพ และคุ้มครองบุคคลตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง มีหน้าที่ดูแลสวัสดิการ ปกป้องเสรีภาพและความ</p>	<p>-</p> <p>-</p>	<p>มาตรา ๔๖ วรรคสาม</p> <p>มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ตอนท้าย และ มาตรา ๓๐๓ วรรคหนึ่ง (๑)</p>	<p>มาตรา ๓๕ (๓)และ (๖)</p> <p>มาตรา ๓๕ (๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>ตามมาตรา ๔๘ ส่งเสริมจริยธรรมและมาตรฐานแห่งวิชาชีพ พิจารณาคำร้องขอความเป็นธรรมของผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการใช้เสรีภาพตามมาตรา ๔๘ และคุ้มครองสวัสดิการของบุคคลตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง</p>	<p>เป็นอิสระ ส่งเสริมจริยธรรมและมาตรฐานแห่งวิชาชีพ รวมทั้งมีกลไกให้สื่อมวลชนควบคุมกันเอง</p> <p>- หากการกระทำของสื่อมวลชนทำให้เกิดผลกระทบต่อบุคคลใด บุคคลนั้นก็สามารดดำเนินการได้ใน ๓ แนวทาง คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ร้องเรียนต่อองค์กรวิชาชีพสื่อมวลชน ๒. ดำเนินคดีแพ่ง และ ๓. ดำเนินคดีอาญาหากเข้าเงื่อนไข <p>- คำว่า “บุคคลในวิชาชีพ” หมายความรวมถึงผู้ทรงคุณวุฒิอื่นซึ่งมิได้อยู่ในภาครัฐ เพื่อไม่ต้องการให้รัฐเข้ามาควบคุม โดยไม่อยู่ในอาณัติของรัฐบาลด้วย และให้รวมถึงตัวแทนของภาคประชาสังคม และตัวแทนของผู้บริโภคด้วย</p>			

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๕๐ คลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และโทรคมนาคม เป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ</p> <p>ให้มีองค์การของรัฐที่เป็นอิสระองค์กรหนึ่งทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่ตามวรรคหนึ่งและกำกับการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ กิจการโทรคมนาคมและกิจการสารสนเทศ โดยต้องคำนึงถึงความมั่นคงของรัฐ ประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติและระดับท้องถิ่น คำนึงถึงบุคคลด้อยโอกาส ทั้งในด้านการศึกษา วัฒนธรรม และประโยชน์สาธารณะอื่น รวมทั้งต้องจัดให้ภาคประชาชนและชุมชนท้องถิ่นสามารถเข้าถึงและมีส่วนร่วมในการดำเนินการสื่อสารมวลชนสาธารณะ ทั้งนี้ ภายใต้ยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาของชาติและตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>	<p>- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐</p> <p>- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๔๗ วรรคสอง และวรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐</p> <p>- เพิ่มหลักการให้การจัดสรรคลื่นความถี่และการประกอบกิจการในเรื่องนี้ต้องคำนึงถึงโอกาสในการเข้าถึงของบุคคลด้อยโอกาส และต้องจัดให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถเข้าถึงและมีส่วนร่วมในการดำเนินการสื่อสารมวลชนสาธารณะเพิ่มขึ้นด้วย</p>	<p>มาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง</p> <p>มาตรา ๔๐ วรรคสอง</p>	<p>มาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง</p> <p>มาตรา ๔๗ วรรคสอง</p>	<p>มาตรา ๓๕ (๓)</p> <p>มาตรา ๓๕ (๓)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>การดำเนินการตามวรรคสองต้องให้ความสำคัญกับการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม และการเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายในการประกอบกิจการดังกล่าว ต้องให้ความสำคัญกับการให้บริการที่ทั่วถึง ได้มาตรฐาน มีคุณภาพ สามารถตรวจสอบได้ และให้ประชาชนโดยทั่วไปเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด มากกว่าการมุ่งหารายได้เข้ารัฐหรือเข้าองค์กรดังกล่าว</p>	<p>- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อกำหนดให้การเก็บค่าใช้จ่ายและการเก็บค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับกิจการในมาตรานี้ ต้องกระทำเท่าที่จำเป็นแก่การดำเนินกิจการให้มีคุณภาพ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้อย่างทั่วถึง ได้มาตรฐาน มีคุณภาพ โดยเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุดมากกว่าการมุ่งหารายได้เข้ารัฐหรือเข้าองค์กร เพื่อประโยชน์แก่ประชาชน</p> <p>- คำว่า “การแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม” แสดงว่าการจัดสรรคลื่นความถี่และการให้ใบอนุญาตประกอบกิจการตามวรรคสองให้เอกชน ต้องใช้วิธีการประมูล แข่งขันโดยเสมอภาค แต่มีได้ใช้รายได้เข้ารัฐเป็นเงื่อนไขสำคัญในการประมูล เงื่อนไขสำคัญของการประมูลจะต้องเน้นบริการที่ทั่วถึงแก่ประชาชน บริการที่มีมาตรฐาน มีคุณภาพ สามารถตรวจสอบได้ และเงื่อนไขที่ให้ประชาชนเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด</p>	-	-	มาตรา ๓๕ (๓) และ (๘)
<p>เจ้าของกิจการตามมาตรานี้ต้องเป็นพลเมือง และต้องไม่ดำเนินการในลักษณะที่อาจมีผลตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๘ ด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>	<p>- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อให้รองรับกับสิทธิของพลเมือง โดยกำหนดให้เจ้าของกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และโทรคมนาคม ต้องเป็นพลเมือง และกำหนดไม่ให้มีการแทรกแซงโดยเป็นเจ้าของกิจการดังกล่าวหลายกิจการ เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลที่หลากหลาย</p>	-	-	มาตรา ๓๕ (๖)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๕๑ เสรีภาพในทางวิชาการย่อมได้รับความคุ้มครอง</p> <p>การศึกษาอบรม การเรียนการสอน การวิจัย และการเผยแพร่งานวิจัยตามหลักวิชาการ ย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดต่อหน้าที่ของพลเมืองหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน</p> <p>การวิเคราะห์หรือวิจารณ์คำพิพากษา คำวินิจฉัย หรือคำสั่งของศาล และการเผยแพร่การวิเคราะห์หรือวิจารณ์ดังกล่าวที่ได้กระทำโดยสุจริตตามหลักวิชาการ ย่อมได้รับความคุ้มครอง</p>	<p>- วรรคหนึ่ง และวรรคสอง คงหลักการเดิมตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐</p> <p>- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อให้การดำเนินการตามวรรคนี้ กระทำได้โดยไม่เป็นความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล หากเป็นไปโดยสุจริตตามหลักวิชาการ แต่ศาลยังคงมีอำนาจในการลงโทษฐานละเมิดอำนาจศาลได้ ถ้าเห็นว่าการวิจารณ์คำพิพากษากระทำโดยไม่สุจริตตามหลักวิชาการ</p> <p>- คำว่า “การเผยแพร่” หมายความรวมถึงการโฆษณาและการสื่อสารผ่านทางสื่อสารมวลชนโดยผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน</p> <p>- การเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาซึ่งการสอนนอกจากการวิเคราะห์คำพิพากษาของศาลแล้ว ผู้สอนอาจสอดแทรกความคิดเห็นส่วนตัวในเชิงวิชาการซึ่งถือว่าเป็นการวิจารณ์คำพิพากษาที่อ้างอิงหลักวิชาการ</p>	<p>มาตรา ๔๒</p> <p>-</p> <p>-</p>	<p>มาตรา ๕๐</p> <p>วรรคหนึ่ง</p> <p>มาตรา ๕๐</p> <p>วรรคสอง</p> <p>-</p>	<p>มาตรา ๓๕</p> <p>(๖)</p> <p>มาตรา ๓๕</p> <p>(๖)</p> <p>มาตรา ๓๕</p> <p>(๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๕๒ พลเมืองย่อมมีสิทธิเท่าเทียมกันในการรับการศึกษาที่มีคุณภาพและหลากหลายอย่างทั่วถึง เพื่อการพัฒนาตนเองที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ความถนัด และศักยภาพของแต่ละบุคคล ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับมัธยมศึกษาสายสามัญและสายอาชีพ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p> <p>ผู้พิการหรือทุพพลภาพ ผู้ยากไร้ หรือผู้อยู่ในสถานะยากลำบาก ต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่ง และการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น</p>	<ul style="list-style-type: none"> - รับรองสิทธิในการรับการศึกษาเช่นเดิมตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่มสิทธิในการรับการศึกษาที่มีรูปแบบหลากหลาย โดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นหลัก - หลักการให้การศึกษา รัฐต้องมุ่งให้เกิดการพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์แต่ละคน มิใช่ระบบการศึกษาแบบดั้งเดิมซึ่งจัดเหมือนกันสำหรับทุกคน โดยมุ่งที่จะก่อให้เกิดความสำนึกในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของมนุษย์แต่ละคน ไปพร้อม ๆ กับการสร้างความตระหนักรู้ในการอยู่ร่วมกัน (collaboration) ในสังคมที่มีความหลากหลาย (multicultural society) ซึ่งสอดคล้องกับข้อ ๑๓ ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม - ICESCR - เปลี่ยนการกำหนดสิทธิในการรับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย จากเดิมกำหนดเป็นจำนวนปี เป็น กำหนดระดับและรูปแบบการศึกษาเพื่อเน้นความสำคัญของการศึกษารูปแบบต่างๆ - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๔๙ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ 	<p>มาตรา ๔๓</p> <p>-</p>	<p>มาตรา ๔๙</p> <p>มาตรา ๔๙ วรรคสอง</p>	<p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p> <p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>รัฐมีหน้าที่ต้องจัดการศึกษาอบรมและส่งเสริมการจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชนเพื่อให้ประชาชนเรียนรู้ตลอดชีวิต การศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง การศึกษาทางเลือก และการศึกษาประเภทอื่นที่หลากหลาย ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนมีศีลธรรม มีการพัฒนาจิตใจ และ ปัญญา</p>	<p>- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต้องส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สิทธิและเสรีภาพ (positive right)</p>	-	-	<p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p>
<p>มาตรา ๕๓ พลเมืองย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ</p> <p>การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะในกรณีการชุมนุมในที่สาธารณะ และเพียงพอที่จำเป็น เพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ความ</p>	<p>- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๖๓ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐</p> <p>- เพิ่มกรณีที่ให้ออกกฎหมายเพื่อจำกัดเสรีภาพตามมาตรานี้ในเรื่อง “ความปลอดภัยด้านการสาธารณสุข” เพื่อวัตถุประสงค์ในการป้องกันโรคติดต่อร้ายแรง (protection of public health) หรือด้านอื่น ซึ่งสอดคล้องกับหลักการตามข้อ ๒๑ ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง - ICCPR</p>	มาตรา ๔๔	มาตรา ๖๓	<p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>ปลอดภัยด้านการสาธารณสุข หรือการคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น</p>				
<p>มาตรา ๕๔ พลเมืองย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม สหภาพ สหพันธ์ สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร องค์การภาคเอกชน องค์การเอกชน หรือหุ้มนิติบุคคลอื่น</p> <p>ข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐย่อมมีเสรีภาพในการรวมกลุ่มกัน แต่ต้องไม่กระทบต่อประสิทธิภาพในการบริหารราชการแผ่นดินและความต่อเนื่องในการให้บริการสาธารณะ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p> <p>การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อคุ้มครอง</p>	<p>- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๖๔ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐</p> <p>- การรวมกันตามมาตรานี้ หมายความว่า การรวมตัวกันทั้งที่เป็นนิติบุคคลและที่ไม่เป็นนิติบุคคล</p>	<p>มาตรา ๔๕</p> <p>-</p> <p>มาตรา ๔๕ วรรคสอง</p>	<p>มาตรา ๖๔</p> <p>มาตรา ๖๔ วรรคสอง</p> <p>มาตรา ๖๔ วรรคสาม</p>	<p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p> <p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p> <p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันมิให้มีการผูกขาดในทางเศรษฐกิจ				
<p>มาตรา ๕๕ พลเมืองย่อมมีสิทธิทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญนี้ และมีเสรีภาพในการรวมกันจัดตั้งพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมือง เพื่อสร้างเจตนารมณ์ทางการเมืองของพลเมือง และเพื่อดำเนินกิจกรรมในทางการเมืองให้เป็นไปตามเจตนารมณ์นั้นตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้</p>	<p>- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๖๕ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ แต่ตัดความในวรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ออกเพื่อนำไปบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง</p> <p>- รับรองสิทธิทางการเมืองของพลเมืองให้ชัดเจนไว้ในมาตรานี้</p> <p>- เพิ่ม “กลุ่มการเมือง” โดยจะต้องมีลักษณะเป็นกลุ่มที่จะสร้างเจตนารมณ์ทางการเมืองของประชาชน ทั้งที่เป็นกลุ่มการเมืองแบบไม่เป็นทางการและกลุ่มการเมืองที่ต้องการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งต้องจดทะเบียนเป็นสมาคมการเมือง และดำเนินกิจกรรมทางการเมืองตามเจตนารมณ์นั้นอย่างแท้จริง โดยไม่มีลักษณะเป็นหุ่นเชิด (nominee) ของพรรคการเมือง</p>	มาตรา ๔๗	มาตรา ๖๕	<p>มาตรา ๒๗</p> <p>วรรคสอง</p> <p>มาตรา ๓๕</p> <p>วรรคหนึ่ง (๓)</p> <p>(๕) (๖) และ (๗)</p> <p>มาตรา ๔</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๕๖ พลเมืองย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการ อาชีพ หรือวิชาชีพ</p> <p>การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ การคุ้มครองประชาชนในด้านสาธารณสุข โภค การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การจัดระเบียบการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพซึ่งต้องไม่ก่อให้เกิดการผูกขาดเกินความจำเป็น การคุ้มครองผู้บริโภค การผังเมือง การรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม สวัสดิภาพของประชาชน หรือเพื่อป้องกันการผูกขาด หรือจัดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน</p>	<p>- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐</p> <p>- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๔๓ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐</p>	<p>มาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง</p> <p>มาตรา ๕๐ วรรคสอง</p>	<p>มาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง</p> <p>มาตรา ๔๓ วรรคสอง</p>	<p>มาตรา ๔</p> <p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง</p> <p>มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๖) และ (๗)</p> <p>มาตรา ๔</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>การเกณฑ์แรงงานจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการป้องกันภัยพิบัติสาธารณะอันมีมาเป็นการฉุกเฉิน หรือโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งให้กระทำได้ในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงครามหรือการรบ หรือในระหว่างเวลาที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศใช้กฎอัยการศึก หรือเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้กระทำได้ตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลเพื่อประโยชน์ในการกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยของผู้กระทำความผิด</p>	<p>- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๓๘ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่มกรณีที่ให้มีการเกณฑ์แรงงานได้หากเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้กระทำได้ตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลเพื่อประโยชน์ในการกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยของผู้กระทำความผิด</p>	<p>มาตรา ๕๑</p>	<p>มาตรา ๓๘</p>	<p>มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๖) และ (๗)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๕๗ พลเมืองย่อมมีสิทธิได้รับค่าจ้างที่เป็นธรรม มีหลักประกันความปลอดภัย อาชีวอนามัย สวัสดิภาพ และสวัสดิการในการทำงาน ที่เหมาะสมและเป็นธรรม รวมทั้งมีหลักประกันในการดำรงชีวิตทั้งในระหว่างการทำงานและเมื่อพ้นภาวะการทำงาน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>	<p>- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่มการรับรองสิทธิในการได้รับค่าจ้างที่เป็นธรรม การมีอาชีวอนามัยและสวัสดิการในการทำงาน</p>	-	มาตรา ๔๔	<p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๖) และ (๗) มาตรา ๔</p>
<p>มาตรา ๕๘ พลเมืองย่อมมีสิทธิในด้านสาธารณสุขตามที่กฎหมายบัญญัติ ดังต่อไปนี้</p>	<p>- การกำหนดสิทธิตาม (๑) (๒) และ (๓) เป็นหลักการที่เกี่ยวข้องกับสิทธิขั้นพื้นฐานของสิทธิมนุษยชนที่ได้รับการคุ้มครอง คือ สิทธิด้านสุขภาพ ซึ่งเชื่อมโยงกับหลักการของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง - ICCPR และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม - ICESCR</p> <p>- คำว่า “สาธารณสุข” เป็นคำที่มีความหมายกว้างและครอบคลุมสิทธิในการได้รับการป้องกันและขจัดโรคติดต่ออันตรายแล้ว จึงตัดความในวรรคสามของมาตรา ๕๑ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ออก</p>	มาตรา ๕๒	มาตรา ๕๑	<p>มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๗)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
(๑) ดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพที่ดี		-	-	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๗)
(๒) รับบริการสาธารณสุขที่เหมาะสมอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และได้รับสิทธิประโยชน์ด้านสาธารณสุขขั้นพื้นฐานอันจำเป็นอย่างเท่าเทียมกัน	<p>- คำว่า “ได้มาตรฐาน” หมายถึง การได้รับบริการที่ต้องมีมาตรฐานในระดับเดียวกันเพื่อลดปัญหาความเหลื่อมล้ำในการรับบริการสาธารณสุข</p> <p>- คำว่า “สิทธิประโยชน์ขั้นพื้นฐาน” หมายถึง ชุดสิทธิประโยชน์ที่มีความจำเป็นพื้นฐานจะต้องเหมือนกัน ไม่ว่าจะมียุทธศาสตร์ได้รับการรักษาพยาบาลในระบบสวัสดิการข้าราชการ ประกันสังคม หรือหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า จะต้องมียุทธศาสตร์ประกันสุขภาพขั้นพื้นฐานที่เหมือนกัน</p>	-	-	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๗)
(๓) ได้รับข้อมูลด้านสุขภาพที่ถูกต้องและทันสมัยจากรัฐ	<p>- เพิ่มขึ้นเพื่อให้พลเมืองได้รับข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการดูแลสุขภาพของตน เป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายของรัฐด้านสาธารณสุขที่ไม่จำเป็น</p>	-	-	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๗)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>พลเมืองซึ่งได้รับความเสียหายจากการรับบริการสาธารณสุขและผู้ให้บริการสาธารณสุขซึ่งได้รับความเสียหายจากการปฏิบัติหน้าที่ตามจริยธรรมและมาตรฐานแห่งวิชาชีพ ย่อมได้รับความคุ้มครองที่เหมาะสมจากรัฐ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>	<p>- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อคุ้มครองผู้รับบริการที่ได้รับความเสียหายและผู้ให้บริการสาธารณสุขซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานวิชาชีพและจริยธรรม ทั้งสองฝ่าย เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกัน</p>	-	-	<p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๖) และ (๗)</p>
<p>มาตรา ๕๙ พลเมืองย่อมมีสิทธิเข้าถึงและได้รับบริการสาธารณสุขของรัฐที่จัดให้อย่างต่อเนื่อง ทัวถึง และเท่าเทียมกัน โดยต้องมีการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ</p>	<p>- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ผูกพันโดยตรงที่จะต้องจัดบริการสาธารณสุขแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับข้อ ๒๕ ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง - ICCPR และหลักการพื้นฐานในการจัดทำบริการสาธารณสุข อันได้แก่ หลักความต่อเนื่องของการบริการสาธารณสุข หลักความเสมอภาคในการได้รับบริการสาธารณสุข และหลักการปรับตัวของบริการสาธารณสุข</p>	-	-	<p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๖) และ (๗)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๖๐ สิทธิของผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง</p> <p>ให้มีองค์การเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นอิสระซึ่งมิใช่หน่วยงานของรัฐ ประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภค ทำหน้าที่ให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐในการตราและการบังคับใช้กฎหมายและกฎ ให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค รวมทั้งตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือการ</p>	<p>- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๖๑ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐</p> <p>- หลักการเกี่ยวกับสิทธิของผู้บริโภคมีอยู่ ๓ ส่วนคือ ๑) การได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง ๒) การได้รับสินค้าและบริการที่มีราคาที่สูงสอดคล้องกับคุณภาพของสิ่งนั้น และ ๓) ได้รับการเยียวยาที่เป็นธรรม ซึ่งทั้ง ๓ กรณีเป็นหลักทั่วไปที่ทำให้สิทธิของผู้บริโภคเชื่อมโยงกับมาตรฐานสากล</p> <p>- คำว่า “ผู้บริโภค” (consumer) หมายถึง (๑) ผู้ซึ่งรับบริการจากเอกชนหรือรัฐ ในเรื่องที่มีการจำหน่ายจ่ายแจกที่ไม่รวมถึงการรับบริการสาธารณะในทางปกครอง (๒) ผู้ซื้อสินค้าหรือบริการซึ่งไม่ใช่ผู้ที่ซื้อมาเพื่อนำไปจำหน่ายหรือให้บริการต่ออีกทอดหนึ่ง</p> <p>- เพิ่มหน้าที่ขององค์การเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคในการสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้บริโภคมีความรู้และทักษะที่จำเป็นด้านการคุ้มครองผู้บริโภค</p> <p>- เนื่องจากองค์การนี้มิใช่หน่วยงานของรัฐ แต่เป็นตัวแทนผู้บริโภค บุคลากรของหน่วยงานนี้จึงไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐ</p>	<p>มาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง</p> <p>มาตรา ๕๗ วรรคสอง</p>	<p>มาตรา ๖๑ วรรคหนึ่ง</p> <p>มาตรา ๖๑ วรรคสอง</p>	<p>มาตรา ๔</p> <p>มาตรา ๑ มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) (๗) และ (๘)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>ละเอียดไม่กระทำการอันเป็นการคุ้มครองผู้บริโภค และเสนอทางแก้ไขเยียวยาความเสียหายที่ผู้บริโภคได้รับ ตลอดจนสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้บริโภคมีความรู้และทักษะที่จำเป็นด้านการคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งนี้ ให้รัฐสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการขององค์การดังกล่าวด้วย</p>				
<p>มาตรา ๖๑ พลเมืองย่อมมีสิทธิได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะใน ความครอบครองของรัฐ เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูล หรือข่าวสารนั้นจะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชน หรือส่วนได้เสียอันพึง ได้รับความคุ้มครองของบุคคลอื่น หรือเป็นข้อมูล ส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>	<p>- คงหลักการเดิมตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยใช้คำว่า “รัฐ” แทน “หน่วย ราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น” เพื่อให้ กระชับและครอบคลุมยิ่งขึ้น</p> <p>- มาตรานี้มีเจตนารมณ์เพื่อให้พลเมืองสามารถรับทราบและเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารสาธารณะในครอบครองของรัฐโดยเร็ว เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วม ในการรับรู้ข้อมูล เพื่อประโยชน์ในการใช้สิทธิและเสรีภาพประการต่าง ๆ ของพลเมือง โดยเรื่องการเปิดเผยข้อมูล ได้มีการบัญญัติเพิ่มเติมในส่วนที่ ๕ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ด้วย</p>	<p>มาตรา ๕๘</p>	<p>มาตรา ๕๖</p>	<p>มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๖๒ พลเมืองย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ และมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการทางปกครองอันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิหรือเสรีภาพของตน รวมทั้งได้รับแจ้งผลการพิจารณาในเวลาอันรวดเร็ว</p>	<p>- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๕๘ และมาตรา ๕๙ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐</p>	<p>มาตรา ๕๙ มาตรา ๖๐ มาตรา ๖๑</p>	<p>มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙</p>	<p>มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)</p>
<p>พลเมืองย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากรัฐ ก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใดที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดที่เกี่ยวกับตนหรือชุมชน และมีสิทธิแสดงความคิดเห็นของตนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาในเรื่องดังกล่าว</p>	<p>- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๕๗ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงของพลเมือง</p> <p>- แก้ไขคำว่า “ชุมชนท้องถิ่น” เป็น “ชุมชน” โดยคำว่า “ชุมชน” (community) คือ กลุ่มคนที่รวมตัวกันโดยมีผลประโยชน์ ประเด็นที่สนใจ หรือมีวัตถุประสงค์เรื่องหนึ่งเรื่องใดร่วมกัน โดยการรวมตัวกันเป็นชุมชนที่อาจผูกติดหรือไม่ผูกติดอยู่กับพื้นที่</p> <p>- คำว่า “ชุมชนท้องถิ่น” (local community) คือ ชุมชนที่อยู่ร่วมกันในพื้นที่ เช่น หมู่บ้านหรือตำบล โดยต้องมีจุดยึดโยงกับพื้นที่</p> <p>- คำว่า “ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม” (traditional local community) คือ</p>	<p>มาตรา ๕๙</p>	<p>มาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง</p>	<p>มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>การกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และแผนอื่น การเวนคืน อสังหาริมทรัพย์ การผังเมือง การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน และการตรากฎหมายหรือการออกกฎที่อาจมีผลกระทบต่อส่วนได้เสียสำคัญของประชาชน ให้รัฐจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างทั่วถึงก่อนดำเนินการเพื่อนำความคิดเห็นนั้นไปประกอบการพิจารณา โดยให้คำนึงถึงพื้นที่ทางประวัติศาสตร์และพื้นที่ทางวัฒนธรรมด้วย</p>	<p>ชุมชนท้องถิ่นซึ่งเกิดขึ้นก่อนประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐</p> <p>- ใช้คำว่า “รัฐ” แทน “หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น” เพื่อให้กระชับและครอบคลุมยิ่งขึ้น</p> <p>- เพิ่มข้อความ “เพื่อนำความคิดเห็นนั้นไปประกอบการพิจารณา โดยให้คำนึงถึงพื้นที่ทางประวัติศาสตร์และพื้นที่ทางวัฒนธรรมด้วย” เพื่อให้รัฐต้องนำผลที่ได้จากการรับฟังความคิดเห็นไปประกอบการพิจารณาด้วย โดยให้ความสำคัญกับพื้นที่ทางประวัติศาสตร์และพื้นที่ทางวัฒนธรรม ในการพิจารณาวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฯลฯ ของรัฐ</p> <p>- กำหนดให้การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อประกอบการพิจารณาของรัฐนอกจากจะนำมาใช้ในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแล้ว ได้เพิ่มให้การรับฟังดังกล่าวต้องนำมาใช้กับการวางหรือจัดทำแผนอื่น ๆ ของรัฐ ด้วย</p>	-	-	<p>มาตรา ๒๗</p> <p>วรรคสอง</p> <p>มาตรา ๓๕</p> <p>วรรคหนึ่ง (๓)</p> <p>(๖) และ (๗)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๖๓ ชุมชนย่อมมีสิทธิปกป้อง ฟื้นฟู อนุรักษ์ สืบสาน และพัฒนาขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาอันดี งามของชุมชน ท้องถิ่น และของชาติ และมีส่วนร่วม ในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งความ หลากหลายทางวัฒนธรรมและทางชีวภาพอย่าง สมดุลและยั่งยืน</p> <p>พลเมืองย่อมมีสิทธิร่วมกับชุมชนหรือ ร่วมกับรัฐในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ตลอดจน พัฒนาด้านต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน</p>	<p>- คงหลักการเดิมตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยปรับเปลี่ยนผู้ทรงสิทธิจาก “บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชน ฯลฯ” ให้เป็นสิทธิของชุมชน และเพิ่มจาก สิทธิในการอนุรักษ์และฟื้นฟู ให้ชุมชนมีสิทธิในการปกป้อง สืบสาน และ พัฒนาด้วย</p> <p>- เพิ่มเรื่อง “ความหลากหลายทางวัฒนธรรม” ขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับ สภาพของชุมชนที่มีความหลากหลาย</p> <p>- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อกำหนดสิทธิของพลเมืองในการร่วมกับ ชุมชนหรือรัฐ ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง</p>	<p>มาตรา ๔๖</p> <p>-</p>	<p>มาตรา ๖๖</p> <p>-</p>	<p>มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๗)</p> <p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๗)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๖๔ สิทธิของพลเมืองที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐและชุมชน ในการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ อย่างเป็นธรรม และในการคุ้มครอง ส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ดำรงชีพอยู่ได้อย่างปกติและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่ดีและไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ สวัสดิภาพ หรือคุณภาพชีวิตของตน ย่อมได้รับความคุ้มครอง</p> <p>การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และสุขภาพ จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้ศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในชุมชนโดยบุคคลซึ่งมิได้มีส่วนได้เสีย และกรณีที่มีการประเมินสิ่งแวดล้อมในระดับยุทธศาสตร์ พิจารณาให้สอดคล้องกันด้วย ตลอดจนจัดให้มี</p>	<p>- คงหลักการเดิมตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยแก้ไขถ้อยคำให้การรับรองสิทธิในมาตรานี้มีความชัดเจนและครอบคลุมยิ่งขึ้น</p> <p>- เพิ่มกลไกการป้องกันสิทธิของบุคคลหรือสิทธิชุมชนให้เกิดประสิทธิภาพ และป้องกันมิให้นโยบาย แผน โครงการ หรือกิจกรรมด้านการพัฒนา ก่อให้เกิดผลกระทบต่อปัญหาความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมมากยิ่งขึ้น ดังนี้</p> <p>(๑) การประเมินสิ่งแวดล้อมในระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment : SEA) เป็นการประเมินสิ่งแวดล้อมในระดับนโยบาย แผน หรือพื้นที่ ซึ่งรัฐต้องเป็นผู้จัดทำ และแตกต่างจากการประเมินผลกระทบรายโครงการ (EHIA)</p>	<p>มาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง</p> <p>มาตรา ๕๖ วรรคสอง</p>	<p>มาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง</p> <p>มาตรา ๖๗ วรรคสอง</p>	<p>มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)</p> <p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>กระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียก่อน รวมทั้งได้ให้องค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาต่อสิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติหรือด้านสุขภาพ ในความเห็นประกอบก่อนมีการดำเนินการดังกล่าว</p> <p>สิทธิของพลเมืองและชุมชนซึ่งอาจได้รับผลกระทบจากการดำเนินการตามมาตรานี้ที่จะฟ้อง</p>	<p>(๒) การประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (Environmental Health Impact Assessment : EHIA) ทั้งนี้ โดยใช้บัญชีรายการโครงการหรือกิจกรรมเดียวกับรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment : EIA) และต้องสอดคล้องกับการประเมินสิ่งแวดล้อมในระดับยุทธศาสตร์ (ถ้ามี) ด้วย</p> <p>(๓) การจัดทำรายงานผลการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ โดยผู้จัดทำรายงานต้องมีได้เป็นผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อความน่าเชื่อถือของรายงาน และสอดคล้องกับที่นานาประเทศปฏิบัติ โดยผู้มีสิทธิจัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม จะต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียกับเจ้าของโครงการหรือกิจกรรม และไม่ใช้ผู้ที่ถูกว่าจ้างโดยตรง เพราะหากผู้จัดทำรายงานดังกล่าวมีส่วนได้เสียแล้วก็อาจจะไม่ทำตามมาตรฐานและจรรยาบรรณที่ถูกต้องได้ อันอาจส่งผลให้ผลการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ไม่มีความเที่ยงธรรมที่แท้จริง</p> <p>- การบัญญัติความว่า “สิทธิของพลเมืองและชุมชนซึ่งอาจได้รับผลกระทบจากการดำเนินการตามมาตรานี้...” ในวรรคสาม เพื่อรับรองสิทธิของ</p>	<p>มาตรา ๕๖ วรรคสาม</p>	<p>มาตรา ๕๗ วรรคสาม</p>	<p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
รัฐหรือหน่วยงานของรัฐเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตาม บทบัญญัตินี้ ย่อมได้รับความคุ้มครอง	พลเมืองให้มีสิทธิฟ้องคดี โดยสอดคล้องกับหลักการป้องกันไว้ล่วงหน้า (Precautionary Principle)			มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p style="text-align: center;">ส่วนที่ ๓ การมีส่วนร่วมทางการเมือง</p>				
<p>มาตรา ๖๕ พลเมืองย่อมมีสิทธิรับรู้และแสดงความคิดเห็นเพื่อประกอบการจัดทำและตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ ทั้งในระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น รวมทั้งการพิจารณาร่างกฎหมาย กฎ และโครงการหรือกิจกรรม บรรดาที่อาจมีผลกระทบต่อวิถีชีวิต ความเป็นอยู่โดยปกติสุข คุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ สุขภาพ หรือการอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p> <p>หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายสาธารณะในแต่ละเรื่อง มีหน้าที่ต้องดำเนินการให้พลเมืองเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นตามวรรคหนึ่ง</p>	<p>- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อรับรองสิทธิของพลเมืองในการมีส่วนร่วมกับการจัดทำและตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ รวมทั้งการพิจารณาร่างกฎหมายและโครงการที่อาจมีผลกระทบ</p> <p>- กำหนดให้องค์กรของรัฐมีหน้าที่ให้พลเมืองเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นตามวรรคหนึ่ง</p>	<p>มาตรา ๕๙</p> <p style="text-align: center;">-</p>	<p>มาตรา ๕๗</p> <p style="text-align: center;">-</p>	<p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)</p> <p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>วิธีดำเนินการเพื่อให้พลเมืองได้ใช้สิทธิตาม มาตรานี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>	<p>- กฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการใช้สิทธิตามมาตรานี้ จะต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการใช้สิทธิของพลเมือง</p>	-	-	<p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)</p>
<p>มาตรา ๖๖ พลเมืองผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคนย่อมมีสิทธิร่วมกันเข้าชื่อเสนอ ร่างกฎหมายตามภาค ๑ หมวด ๒ ส่วนที่ ๒ สิทธิและ เสรีภาพของบุคคล และภาค ๒ หมวด ๒ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ตามรัฐธรรมนูญนี้ ต่อ รัฐสภา ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p> <p>หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำ</p>	<p>- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๖๓ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐</p> <p>- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมของพลเมือง</p>	<p>มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง</p> <p>-</p>	<p>มาตรา ๑๖๓ วรรคหนึ่ง</p> <p>-</p>	<p>มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)</p> <p>มาตรา ๒๗</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>และตรวจพิจารณาร่างกฎหมายมีหน้าที่สนับสนุนการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายของพลเมืองตามกฎหมายบัญญัติ</p> <p>ในการพิจารณาร่างกฎหมายตามวรรคหนึ่งสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาต้องให้ผู้แทนของผู้ที่เข้าชื่อเสนอร่างกฎหมายนั้นชี้แจงหลักการของร่างกฎหมาย และคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างกฎหมายดังกล่าวจะต้องประกอบด้วยผู้แทนของผู้ที่เข้าชื่อเสนอร่างกฎหมายนั้นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดด้วย</p>	<p>ตามวรรคหนึ่ง</p> <p>- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๖๓ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐</p>	-	<p>มาตรา ๑๖๓ วรรคสาม</p>	<p>วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)</p> <p>มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ วรรคสอง (๓) (๖) และ (๗)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๖๗ พลเมืองผู้มีสิทธิเลือกตั้งย่อมมีส่วนร่วมตัดสินใจโดยการออกเสียงประชามติในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ หรือในกรณีที่มีประกาศพระบรมราชโองการให้มีการออกเสียงประชามติเนื่องจากเป็นเรื่องที่อาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของชาติหรือประชาชน หรือในกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายบัญญัติให้มีการออกเสียงประชามติ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๖๕ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่มกรณีการออกเสียงประชามติในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการใหม่ที่บัญญัติในบทสุดท้าย การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ - บัญญัติหลักการให้การออกเสียงประชามติเป็นพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ซึ่งต้องกระทำโดยประกาศพระบรมราชโองการ - หลักเกณฑ์และวิธีการออกเสียงประชามติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ ซึ่งอย่างน้อยต้องกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการออกเสียง ประชามติ ระยะเวลาในการดำเนินการ และจำนวนเสียงประชามติ เพื่อมีข้อยุติ นอกจากนี้ ก่อนการออกเสียงประชามติ รัฐต้องดำเนินการให้ข้อมูลอย่างเพียงพอ และให้บุคคลฝ่ายที่เห็นชอบและไม่เห็นชอบกับกิจการนั้น มีโอกาสแสดงความคิดเห็นของตนได้อย่างเท่าเทียมกัน - การจัดทำประชามติมี ๒ ระดับ คือ (๑) การทำประชามติระดับชาติ ซึ่งควรให้เป็นอำนาจของคณะรัฐมนตรี และ (๒) การทำประชามติในระดับท้องถิ่น ซึ่งควรให้ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้พิจารณาตัดสินใจว่าจะให้มีการทำ 	<p>มาตรา ๒๑๔</p>	<p>มาตรา ๑๖๕ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง</p>	<p>มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>การออกเสียงประชามติตามวรรคหนึ่งอาจจัดให้มีการออกเสียงเพื่อมีข้อยุติโดยเสียงข้างมากของผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติในปัญหาที่จัดให้มีการออกเสียงประชามติ หรือเป็นการออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีก็ได้ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น</p> <p>การออกเสียงประชามติต้องเป็นการให้ออกเสียงในกิจการตามที่จัดให้มีการออกเสียงประชามติ และการจัดให้มีการออกเสียงประชามติในเรื่องที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือเกี่ยวกับตัว</p>	<p>ประชามติหรือไม่ และให้ประชาชนเป็นผู้เข้าชื่อขอทำประชามติ ส่วนผลของประชามติที่ต้องการให้เป็นไปตามนั้นหรือเพียงต้องการให้ได้ข้อยุติให้นำไปบัญญัติไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ โดยการจัดให้มีการทำประชามติในระดับท้องถิ่น ควรเป็นรูปแบบของการทำประชามติที่แท้จริง เพราะสภาพปัญหาที่มีความชัดเจน และขอบเขตไม่กว้างมากนัก</p> <p>- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๖๕ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐</p> <p>- ในการออกเสียงต้องมีผู้มาใช้สิทธิเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ แต่ผลการออกเสียงประชามติให้เป็นไปตามเสียงข้างมากของผู้ใช้สิทธินั้น</p> <p>- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๖๕ วรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐</p>	<p>-</p> <p>-</p>	<p>มาตรา ๑๖๕ วรรคสาม</p> <p>มาตรา ๑๖๕ วรรคสี่</p>	<p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)</p> <p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
บุคคลหรือกลุ่มบุคคล จะกระทำมิได้ เว้นแต่ที่มี บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้				(๖) และ (๗)
<p>มาตรา ๖๘ พลเมืองย่อมมีสิทธิต่อต้าน โดยสันติวิธีซึ่งการกระทำใดๆ ที่เป็นไปเพื่อให้ได้มาซึ่ง อำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้ เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้</p>	- คงหลักการเดิมตามมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	มาตรา ๖๕	มาตรา ๖๘	<p>มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๗)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p style="text-align: center;">ส่วนที่ ๔ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ</p>				
<p>มาตรา ๖๙ หน่วยงานของรัฐ องค์กรภาคเอกชน องค์กรเอกชน หรือองค์กรใดที่ดำเนินกิจกรรมโดยใช้เงินแผ่นดิน มีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการดังกล่าวต่อสาธารณะ เพื่อให้พลเมืองได้ติดตามและตรวจสอบ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ เว้นแต่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐ หรือเป็นข้อมูลที่มีกฎหมายบัญญัติห้ามมิให้เปิดเผย</p>	<p>- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อกำหนดให้องค์กรทุกองค์กรที่ดำเนินกิจกรรมโดยใช้เงินแผ่นดิน มีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการดังกล่าวต่อสาธารณะ เพื่อให้พลเมืองได้ติดตามและตรวจสอบ</p> <p>- กฎหมายที่จะบัญญัติขึ้นเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล ต้องมีหลักประกันว่าการเปิดเผยข้อมูลขององค์กรต่าง ๆ ต้องเป็นไปอย่างมีมาตรฐาน และเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ</p> <p>- การเปิดเผยข้อมูลขององค์กรเอกชนต่าง ๆ ที่ใช้เงินแผ่นดินนั้น ใช้คำว่า “องค์กรภาคเอกชน” หมายถึง องค์กรที่แสวงหากำไร (profit making organization) และคำว่า “องค์กรเอกชน” หมายถึง องค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร (non - profit organization) ทั้งนี้ การใช้คำว่า “องค์กรเอกชน” ก็เพื่อให้เป็นไปอย่างสอดคล้องกับมาตรา ๑๕๘ ซึ่งควรใช้คำที่เหมือนกันและมีความหมายกว้างที่รวมองค์กรลักษณะดังกล่าวทั้งหมด เพราะหากใช้คำที่แตกต่างกันอาจเกิดปัญหาในการตีความได้</p>	-	-	<p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) (๗) และ (๘)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๗๐ เพื่อประโยชน์แห่งการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ พลเมืองย่อมมีสิทธิร้องขอข้อมูลรวมทั้งติดตามและตรวจสอบ ในเรื่องดังต่อไปนี้ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p> <p>(๑) การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ</p> <p>(๒) การใช้จ่ายเงินแผ่นดินหรือการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐ</p>	<p>- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อกำหนดกลไกเกี่ยวกับการป้องกัน ตรวจสอบ และขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับชั่วคราว พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๓๕ (๓) ได้บัญญัติไว้</p> <p>- การเปิดเผยข้อมูลตามมาตรานี้ไม่ได้เป็นการบังคับให้ต้องเปิดเผยทั้งหมด แต่ให้กระทำเท่าที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ ซึ่งการเปิดเผยหรือไม่นั้นควรที่จะคำนึงถึงความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับมาตรา ๖๑ เรื่องสิทธิในการได้รับทราบและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะของรัฐด้วย</p>	-	-	<p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๓)</p> <p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕(๓) (๖) และ (๗)</p> <p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>(๓) การรับบริจาคและการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้งในทุกระดับ</p>		-	-	<p>(๓) (๖) (๗) และ (๘) มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๓) (๖) และ (๗)</p>
<p>(๔) การใช้จ่ายเงินของบุคคลหรือนิติบุคคลที่มีธุรกรรมกับหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าจะมีส่วนร่วมในการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ โดยร้องขอให้องค์กรตามรัฐธรรมนูญซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐหรือหน่วยงานของรัฐที่ควบคุม กำกับ หรือรับจัดแจ้งหรือจดทะเบียนนิติบุคคลดังกล่าว เป็นผู้ดำเนินการ</p>	<p>- เนื่องจากการร้องขอข้อมูลเพื่อตรวจสอบและติดตามตาม (๔) อาจมีผลเป็นการกระทบต่อสิทธิของเอกชนได้ จึงต้องกระทำผ่านองค์กรของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ และต้องเป็นกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อว่าจะมีเอกชนนั้นจะมีส่วนร่วมในการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ</p>	-	-	<p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๓) (๖) (๗) และ (๘)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>การเปิดเผยข้อมูลตามวรรคหนึ่ง จะกระทำมิได้ ถ้าข้อมูลนั้นจะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชน หรือส่วนได้เสียอันพึงได้รับความคุ้มครองของบุคคลอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>	<p>- กำหนดข้อยกเว้นการเปิดเผยข้อมูลตามวรรคหนึ่ง</p>	-	-	<p>มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) และ (๗)</p>
<p>พลเมืองและสื่อมวลชนซึ่งให้ข้อมูลโดยสุจริตแก่องค์กรตามรัฐธรรมนูญซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ หน่วยงานของรัฐ หรือต่อสาธารณะเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ย่อมได้รับความคุ้มครอง</p>	<p>- คุ้มครองบุคคลที่ให้ข้อมูลโดยสุจริต อันจะเป็นการส่งเสริมการใช้สิทธิของพลเมืองตามมาตรานี้</p>	-	-	<p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)</p>
<p>ผู้ซึ่งใช้สิทธิตามวรรคหนึ่งโดยไม่สุจริต ย่อมต้องมีความรับผิดชอบตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>	<p>- ป้องกันมิให้พลเมืองใช้สิทธิตามมาตรานี้โดยไม่สุจริต</p>	-	-	<p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
				มาตรา ๓๕ (๓) และ (๖)
<p>มาตรา ๗๑ เพื่อส่งเสริมให้พลเมืองในแต่ละจังหวัดมีส่วนร่วมโดยตรงในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐภายในเขตจังหวัดของตน รวมทั้งส่งเสริมให้พลเมืองยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต ให้มีสภาพตรวจสอบภาคพลเมืองในแต่ละจังหวัด ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนไม่เกินห้าสิบคนซึ่งต้องมีภูมิลำเนาในจังหวัดนั้น และมีที่มาจากผู้แทนสมัชชาพลเมืองจำนวนไม่เกินหนึ่งในสี่ ผู้แทนองค์กรเอกชนจำนวนไม่เกินหนึ่งในสี่ และสมาชิกส่วนที่เหลือมาจากพลเมืองผู้มีสิทธิเลือกตั้ง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของพลเมืองในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ โดยการกำหนดให้มีสภาพตรวจสอบภาคพลเมือง และกำหนดอำนาจหน้าที่ของสภาดังกล่าว - เป็นหลักการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนถ่วงดุลตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของความเป็นพลเมืองที่ต้องมีความรับผิดชอบต่อประเทศชาติ - สภาพตรวจสอบภาคพลเมือง มีความแตกต่างและไม่ซ้ำซ้อนกับสมัชชาพลเมือง เนื่องจากสภาพตรวจสอบภาคพลเมืองเป็นองค์กรตรวจสอบระดับจังหวัด ขณะที่สมัชชาพลเมืองเป็นองค์กรมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่ ทั้งระดับจังหวัด ระดับท้องถิ่น หรือพื้นที่อื่น เช่น พื้นที่ลุ่มน้ำ แต่ควรไปกำหนดอำนาจหน้าที่และความเชื่อมโยงกับสมัชชาพลเมืองในกฎหมายที่ 	-	-	<p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๓) (๕) (๖) และ (๑๐)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม วิธีการได้มาซึ่งสมาชิก การตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และจริยธรรม วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของสมาชิก วิธีดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ หน่วยธุรการของสภาตรวจสอบภาคพลเมือง และการอื่นที่จำเป็น ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ</p> <p>สภาตรวจสอบภาคพลเมืองมีอำนาจหน้าที่ภายในเขตจังหวัดของตนในการตรวจสอบการ</p>	<p>เกี่ยวข้องให้ชัดเจน</p> <p>- องค์กรประกอบของสภาตรวจสอบภาคพลเมืองให้มีผู้แทนจากเอกชนโดยใช้คำว่า “ผู้แทนองค์กรเอกชน” หมายถึง องค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร (non - profit organization) ทั้งนี้ การใช้คำดังกล่าวเพื่อให้เป็นไปอย่างสอดคล้องกับมาตรา ๑๕๘ จึงควรใช้คำที่เหมือนกันและมีความหมายกว้างที่รวมองค์กรลักษณะดังกล่าวทั้งหมด เพราะหากใช้คำที่แตกต่างกัน อาจเกิดปัญหาในการตีความได้</p>	-	-	<p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๕) (๖) และ (๑๐)</p> <p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>กระทำได้ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของรัฐ และหน่วยงานของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตจังหวัดนั้น โดยเฉพาะในเรื่องดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น รวมทั้งการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม</p> <p>(๒) การกระทำของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของรัฐ และหน่วยงานของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตจังหวัดนั้นที่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยกฎหมาย</p> <p>(๓) การใช้จ่ายเงินแผ่นดินหรือการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐ</p>		-	-	<p>มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)</p> <p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๓) (๖) และ (๗)</p> <p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๓) (๖) และ (๗)</p> <p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>(๔) การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของประชาชน</p> <p>(๕) การกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ หรือการละเมิดจริยธรรม</p>		-	-	<p>มาตรา ๓๕ (๓) (๖) (๗) และ (๘)</p> <p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง (๗) มาตรา ๓๕ (๓) และ (๖)</p> <p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๓) (๖) (๗) และ (๘)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๗๒ พลเมืองผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภา เพื่อให้รัฐสภามีมติให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นหรือตัดสิทธิทางการเมืองหรือสิทธิในการดำรงตำแหน่งอื่นตามมาตรา ๒๕๓ โดยอย่างน้อยต้องกำหนดให้คำร้องขอต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำความผิดเป็นข้อๆ ให้ชัดเจนด้วย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - คงหลักการเดิมตามมาตรา ๑๖๔ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ที่กำหนดให้พลเมืองมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอเพื่อให้มีการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองออกจากตำแหน่ง แต่กำหนดให้ “รัฐสภา” เป็นผู้มีอำนาจในการลงมติถอดถอนแทนวุฒิสภา - การตัดสิทธิในการดำรงตำแหน่ง ใช้ในกรณีผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรานี้ได้พ้นจากตำแหน่งไปแล้ว - มาตรานี้เป็นบทบัญญัติที่กำหนดสิทธิของพลเมืองในการยื่นถอดถอนเท่านั้น ส่วนรายละเอียดในการถอดถอนจะบัญญัติอยู่ในส่วนของการถอดถอนจากตำแหน่งและตัดสิทธิทางการเมืองหรือสิทธิในการดำรงตำแหน่งอื่น - การถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๕๓ มีความหมายครอบคลุมเฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในระดับชาติเท่านั้น ไม่รวมถึงผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น เนื่องจากการถอดถอนผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมีการบัญญัติไว้ในส่วนของการกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่นอยู่แล้ว 	<p>มาตรา ๓๐๔ วรรคหนึ่ง</p>	<p>มาตรา ๑๖๔ วรรคหนึ่ง</p>	<p>มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการ เข้าชื่อร้องขอตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กฎหมาย บัญญัติ		มาตรา ๓๐๔ วรรคสาม	มาตรา ๑๖๔ วรรคสาม	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๖)